

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 415

12 Απριλίου 2010

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 14023/ΕΥΘΥ 521

Διαχείριση Συστήματος και Ελέγχου των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία».

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Το Ν. 3614/2007 «Διαχείριση, Έλεγχος και Εφαρμογή Αναπτυξιακών Παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2007-2013» (ΦΕΚ 267/Α/3.12.2007) και ιδίως το άρθρο 29 αυτού.

2. Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου της 11ης Ιουλίου 2006 περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999, όπως εκάστοτε ισχύει.

3. Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1828/2006 της Επιτροπής της 8ης Δεκεμβρίου 2006 για τη θέσπιση κανόνων σχετικά με την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1080/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, όπως εκάστοτε ισχύει.

4. Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1080/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Ιουλίου 2006 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και για την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1783/1999, όπως εκάστοτε ισχύει.

5. Τον Κανονισμό (ΕΚ) 1085/2006 του Συμβουλίου της 17ης Ιουλίου 2006 για τη θέσπιση μηχανισμού προενταξιακής βοήθειας (ΜΠΒ), όπως εκάστοτε ισχύει.

6. Τον Κανονισμό (ΕΚ) 718/2007 της Επιτροπής της 12ης Ιουνίου 2007 για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΚ) 1085/2006 του Συμβουλίου για τη θέσπιση μηχανισμού προενταξιακής βοήθειας (ΜΠΒ), όπως εκάστοτε ισχύει.

7. Τον Κανονισμό (ΕΚ) 1638/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου

2006 για τον καθορισμό γενικών διατάξεων σχετικά με τη θέσπιση ευρωπαϊκού μηχανισμού γειτονίας και εταιρικής σχέσης, όπως εκάστοτε ισχύει.

8. Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 951/2007 της Επιτροπής, της 9ης Αυγούστου 2007, για τον καθορισμό των διατάξεων εφαρμογής των Προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1638/2006, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, για τον καθορισμό γενικών διατάξεων σχετικά με τη θέσπιση ευρωπαϊκού μηχανισμού γειτονίας και εταιρικής σχέσης, όπως εκάστοτε ισχύει.

9. Το Ν. 2362/1995 «Περί Δημοσίου Λογιστικού, ελέγχου των δαπανών του Κράτους και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 247/Α/27.11.95) και ειδικότερα το άρθρο 104 αυτού.

10. Το Ν.Δ. 356/1974 «Περί Κώδικος Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων» (ΦΕΚ 90/Α/5.4.1974) όπως ισχύει σήμερα, καθώς και τις διατάξεις του π.δ. 16/1989 «Κανονισμός Λειτουργίας των ΔΟΥ» (ΦΕΚ 6/Α/5.1.1989).

11. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα», π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98/ Α/22.4.2005).

12. Το Π.Δ. 178/2000 «Οργανισμός του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας» (ΦΕΚ 165/Α/14.7.2000).

13. Το Π.Δ. 185/2009 (ΦΕΚ 213/Α/7.10.2009) «Ανασύσταση του Υπουργείου Οικονομίας, συγχώνευση του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών με τα Υπουργεία Ανάπτυξης και Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής και μετονομασία του σε «Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας», μετατροπή του Υπουργείου Μακεδονίας - Θράκης σε Γενική Γραμματεία Μακεδονίας - Θράκης και υπαγωγή στο Υπουργείο Εσωτερικών της Γενικής Γραμματείας Μακεδονίας - Θράκης και της Γενικής Γραμματείας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής».

14. Το Π.Δ. 187/2009 περί διορισμού Υπουργών και Υφυπουργών (ΦΕΚ 214/Α/7.10.2009).

15. Το Π.Δ. 189/2009 «Καθορισμός και ανακατανομή αρμοδιοτήτων των Υπουργείων» (ΦΕΚ 221/Α/5.11.2009).

16. Την αριθμ. 6809/ΔΙΟΕ 232 (ΦΕΚ 141/Β/12.2.2010) απόφαση του Πρωθυπουργού και της Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας περί «Καθορισμού αρμοδιοτήτων του Υφυπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας Σταύρου Αρναουτάκη

17. Την υπ' αριθμ. 6319/711/8-2-2-10 (ΦΕΚ 46/ΥΟΔΔ/9-2-2010) κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και της Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας με την οποία διορίζεται ο Γεώργιος Πετράκος στη θέση του μετακλητού Γενικού Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Επενδύσεων και Ανάπτυξης του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

18. Την υπ' αριθμ. 7725/28.3.2007 Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περί έγκρισης του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς και τα Παραρτήματα Ι και ΙΙ αυτής.

19. Το γεγονός ότι από την απόφαση αυτή δεν προκαλείται δαπάνη, αποφασίζουμε:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 1

Αντικείμενο

1. Με την παρούσα Απόφαση προσδιορίζονται οι βασικοί κανόνες της διαχείρισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία» στα οποία εκπροσωπείται η Ελλάδα και ρυθμίζονται ιδίως τα θέματα που αφορούν στη συμμετοχή φορέων από την Ελλάδα στα Προγράμματα αυτά.

Άρθρο 2

Ορισμοί

1. Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης νοούνται ως:

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΕΠ) - Έγγραφο που υποβλήθηκε από το Κράτος Μέλος και εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο οποίο περιγράφεται μία αναπτυξιακή στρατηγική με ένα συνεκτικό σύνολο προτεραιοτήτων, οι οποίες θα υλοποιηθούν με τη βοήθεια του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).

Διαχειριστική Αρχή (ΔΑ) - Εθνική, περιφερειακή ή τοπική αρχή ή δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας, που ορίζεται από το Κράτος Μέλος ως υπεύθυνο/η για τη διαχείριση και την υλοποίηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος, σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, και ασκεί τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στα σχετικά άρθρα των Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κοινή Τεχνική Γραμματεία (ΚΤΓ) - Το όργανο που συστήνεται από τη Διαχειριστική Αρχή κατόπιν διαβούλευσης με τα Κράτη που συμμετέχουν στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, προκειμένου να επικουρεί τη Διαχειριστική Αρχή και την Επιτροπή Παρακολούθησης και, κατά περίπτωση, την Αρχή Ελέγχου στην εκτέλεση των καθηκόντων τους, σύμφωνα με τα σχετικά άρθρα των Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Δικαιούχος - Δημόσιος ή ιδιωτικός οργανισμός, φορέας ή επιχείρηση που είναι αρμόδιος για την έναρξη και υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων πράξεων. Κατά περίπτωση, είναι πιθανό να ορίζεται ως εταίρος ή δικαιούχος ανάλογα με τις διατάξεις εφαρμογής κάθε Επιχειρησιακού Προγράμματος, σύμφωνα με όσα προβλέπουν οι σχετικοί Κανονισμοί του Ταμείου (ΕΤΠΑ) ή των Χρηματοδοτικών Μέσων (ΙΡΑ και ΕΝΠΙ), καθώς και τα σχετικά εφαρμοστικά έγγραφα.

Κύριος δικαιούχος (ΚΔ) ή Επικεφαλής Εταίρος Ο δικαιούχος, ο οποίος λαμβάνει την Κοινοτική συγχρημα-

τοδότηση και αναλαμβάνει τη συνολική ευθύνη για την υποβολή της πρότασης και την υλοποίηση της πράξης, κατά την έννοια των σχετικών άρθρων των Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κατά περίπτωση, είναι πιθανό να ορίζεται και ως Συνολικός Κύριος Δικαιούχος ή ωφελούμενος ή δικαιούχος ανάλογα με τις διατάξεις εφαρμογής κάθε Επιχειρησιακού Προγράμματος, σύμφωνα με όσα προβλέπουν οι σχετικοί Κανονισμοί του Ταμείου (ΕΤΠΑ) ή των Χρηματοδοτικών Μέσων (ΙΡΑ και ΕΝΠΙ), καθώς και τα σχετικά εφαρμοστικά έγγραφα. Σε περίπτωση που προβλέπεται και Συνολικός Κύριος Δικαιούχος μιας πράξης, οι υποχρεώσεις και οι ευθύνες του Κύριου Δικαιούχου της παρούσας Απόφασης αφορούν στον Κύριο Δικαιούχο, ή Οικονομικό Κύριο Δικαιούχο, που ορίζεται μεταξύ των εταίρων που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος-μέλος, σύμφωνα πάντα με το οικείο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και τα σχετικά εφαρμοστικά έγγραφα.

Επιτροπή Παρακολούθησης (Επ.Πα.) - Η Επιτροπή που συστήνεται σύμφωνα με τα σχετικά άρθρα των Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την παρακολούθηση της υλοποίησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Διευθύνουσα Επιτροπή - Η Επιτροπή που μπορεί να προβλέπεται για την επιλογή των πράξεων σύμφωνα με τα σχετικά άρθρα των Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και η οποία αναφέρεται στην Επιτροπή Παρακολούθησης. Κατά περίπτωση ονομάζεται Επιτροπή Επιλογής Έργων ή Επιτροπή Καθοδήγησης ή αλλιώς, σύμφωνα με τις Διατάξεις Εφαρμογής κάθε Επιχειρησιακού Προγράμματος και τους σχετικούς Κανονισμούς.

Αρχή Πιστοποίησης (ΑΠ) - Εθνική, περιφερειακή ή τοπική αρχή ή φορέας, που ορίζεται από το Κράτος Μέλος για την πιστοποίηση δηλώσεων δαπανών και αιτημάτων πληρωμής, πριν την αποστολή τους στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Κατ' αυτή την έννοια η ΑΠ ορίζεται από το Κράτος-Μέλος όπου εδρεύει η Διαχειριστική Αρχή του οικείου Επιχειρησιακού Προγράμματος και εκτελεί τα καθήκοντα που προβλέπονται στα σχετικά άρθρα των Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ειδικά για τα Προγράμματα η Διαχειριστική Αρχή των οποίων εδρεύει στην Ελλάδα, ως Αρχή Πιστοποίησης έχει οριστεί η Ειδική Υπηρεσία «Αρχή Πληρωμής του ΚΠΣ, των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής» η οποία είναι αρμόδια και για την εξασφάλιση της κοινοτικής χρηματοδοτικής ροής από πόρους του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).

Αρχή Ελέγχου (ΑΕ) - Ο φορέας που έχει την ευθύνη για την επαλήθευση της αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Στο πλαίσιο αυτό, η Αρχή Ελέγχου ορίζεται από το Κράτος-Μέλος όπου εδρεύει η Διαχειριστική Αρχή του οικείου Επιχειρησιακού Προγράμματος και αναλαμβάνει τα καθήκοντα που προβλέπονται στα σχετικά άρθρα των Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επικουρείται από Ομάδα Ελεγκτών (ΟΕ), αποτελούμενη από έναν εκπρόσωπο κάθε Κράτους Μέλους που συμμετέχει στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Ειδική Υπηρεσία «Αρχή Πληρωμής του ΚΠΣ, των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής» Είναι η υπηρεσία που είναι αρμόδια για την εξασφάλιση των χρηματοδοτικών ροών από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ και το Ταμείο Συνοχής για τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ελληνικού ΕΣΠΑ.

Εξακριβωτές - Τα φυσικά πρόσωπα που ορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Ε΄της παρούσας απόφασης, για την επαλήθευση της νομιμότητας και κανονικότητας των δαπανών, οι οποίες δηλώνονται από κάθε δικαιούχο που συμμετέχει στην πράξη, σύμφωνα με σχετικά άρθρα των Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για την Ελλάδα, ως φορέας υπεύθυνος για το σύστημα (πρωτοβάθμιου) ελέγχου ορίζεται η Μονάδα Δ΄ «Πρωτογενούς ελέγχου και πιστοποίησης δαπανών των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών» της Ειδικής Υπηρεσίας «Αρχή Πληρωμής του ΚΠΣ, των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής» σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση 36474/ΔΙΟΕ1062/14/09/2006.

Μνημόνιο Συνεργασίας (ΜΣ) - Επιπρόσθετη, προαιρετική, συμφωνία μεταξύ των Κρατών που συμμετέχουν στο ΕΠ και των αρμοδίων αρχών υλοποίησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος, η οποία συνθέτει σε ενιαίο κείμενο ρυθμίσεις ειδικών θεμάτων και εναρμονίζει τις γενικές διαδικασίες του Προγράμματος με τις επί μέρους εθνικές απαιτήσεις.

Πράξη - Έργο ή ομάδα έργων, το οποίο επιλέγεται από το αρμόδιο όργανο κάθε Επιχειρησιακού Προγράμματος σύμφωνα με τα κριτήρια που αποφασίστηκαν από την Επιτροπή Παρακολούθησης, και το οποίο υλοποιείται από τους δικαιούχους, με τρόπο ώστε να εκπληρώνονται οι στόχοι του οικείου άξονα προτεραιότητας.

Πληροφοριακό Σύστημα (ΠΣ) - Το εξειδικευμένο σύστημα μηχανογράφησης για την καταγραφή και αποθήκευση σε ψηφιακή μορφή των λογιστικών δεδομένων κάθε πράξης του Επιχειρησιακού Προγράμματος, καθώς και όλων των στοιχείων φυσικού και οικονομικού αντικείμενου των πράξεων που είναι απαραίτητα για τη διαχείριση και παρακολούθηση της υλοποίησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος, το οποίο εγκαθίσταται στη Διαχειριστική Αρχή και επικοινωνεί με το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (Ο.Π.Σ.) του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

Σύμβαση Χρηματοδότησης - Η Σύμβαση μεταξύ της Διαχειριστικής Αρχής και του Κύριου Δικαιούχου της Πράξης στην οποία περιγράφονται οι όροι της Χρηματοδότησης από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Συμφωνία Εταιρικής Συνεργασίας - Το συμφωνητικό που υπογράφουν όλοι οι δικαιούχοι μιας Πράξης, με το οποίο ορίζονται οι όροι της συνεργασίας τους.

Δημόσια Δαπάνη - Κάθε δημόσια συνεισφορά στη χρηματοδότηση πράξεων από τον κρατικό προϋπολογισμό, τον προϋπολογισμό περιφερειακών ή τοπικών αρχών ή τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στο πλαίσιο του ΕΤΠΑ, καθώς και κάθε παρόμοια δαπάνη. Στο πλαίσιο αυτό, κάθε συμμετοχή στη χρηματοδότηση από τον προϋπολογισμό πράξεων φορέων ή ενώσεων του δημόσιου τομέα, μίας ή περισσότερων περιφερειακών ή τοπικών αρχών ή φορέων του δημόσιου τομέα που ενεργούν σύμφωνα με την οδηγία 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 31ης Μαρτίου 2004 περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, νοείται ως παρεμφερής δαπάνη.

Παρατυπία - Κάθε παράβαση διάταξης του κοινοτικού δικαίου, η οποία προκύπτει από πράξη ή παράλειψη οικονομικού φορέα και η οποία ζημιώνει ή ενδέχεται να ζημιώσει το γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τον καταλογισμό στον κοινοτικό προϋπολογισμό αδικαιολόγητης δαπάνης.

Δημοσιονομική Διόρθωση - Η ακύρωση του συνόλου ή μέρους της εθνικής και κοινοτικής συνδρομής μιας πράξης στο πλαίσιο της συγχρηματοδότησής της από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα η οποία είναι ανάλογη της παράβασης που διαπιστώνεται.

Αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό - Κάθε δαπάνη που δεν αντιπροσωπεύει παράδοση προϊόντων ή υπηρεσιών ίσης αξίας, σύμφωνα με τους σχετικούς όρους της Σύμβασης Χρηματοδότησης και έχει καταβληθεί σε βάρος της Εθνικής ή Κοινοτικής Χρηματοδότησης που έχει χορηγηθεί στο δικαιούχο.

Ανάκτηση - Η επιστροφή από το δικαιούχο ποσών αχρεωστήτως καταβληθέντων.

Διατάκτης- Ο Υπουργός, ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου, ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας, ή άλλο εξουσιοδοτημένο αρμόδιο όργανο, το οποίο αναλαμβάνει υποχρεώσεις σε βάρος πιστώσεων του προϋπολογισμού του φορέα του και προσδιορίζει τις απαιτήσεις κατά του Δημοσίου.

2. Οι ορισμοί του παρόντος άρθρου ισχύουν γενικά και ιδίως για τα Προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, εφεξής ΕΤΠΑ. Στην πράξη είναι δυνατό να χρησιμοποιούνται και διαφορετικοί όροι, σύμφωνα με τις Διατάξεις Εφαρμογής κάθε Επιχειρησιακού Προγράμματος όπως ισχύει κάθε φορά.

3. Για τα Προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από το Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας, εφεξής ΙΡΑ ή τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Γειτονίας και Εταιρικής Σχέσης, εφεξής ΕΝΠΙ, οι ορισμοί του παρόντος είναι δυνατό να διαφοροποιούνται, σύμφωνα με τους σχετικούς Κανονισμούς και τις Διατάξεις Εφαρμογής κάθε Προγράμματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ «ΕΛΛΑΔΑ-ΚΥΠΡΟΣ», «ΕΛΛΑΔΑ-ΙΤΑΛΙΑ», «ΕΛΛΑΔΑ-ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ», «ΕΛΛΑΔΑ-ΑΛΒΑΝΙΑ», «ΕΛΛΑΔΑ-ΠΡΩΗΝ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ»

Άρθρο 3 Πεδίο Εφαρμογής

1. Το Κεφάλαιο αυτό αφορά σε εκείνα τα Διασυνοριακά Προγράμματα, η Διαχειριστική Αρχή των οποίων φιλοξενείται στο Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και συγκεκριμένα στα Προγράμματα «Ελλάδα-Βουλγαρία», «Ελλάδα-Ιταλία» και «Ελλάδα-Κύπρος» που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ, καθώς και στα Προγράμματα «Ελλάδα-Αλβανία» και «Ελλάδα-Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας» που συγχρηματοδοτούνται από το Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας (ΙΡΑ).

2. Επιμέρους ή/και πιο εξειδικευμένες ρυθμίσεις είναι δυνατό να προβλέπονται στις Διατάξεις Εφαρμογής κάθε Επιχειρησιακού Προγράμματος και τις σχετικές Οδηγίες και Οδηγούς/Εγχειρίδια Εφαρμογής που εγκρίνει η οικεία Επιτροπή Παρακολούθησης.

Άρθρο 4 Συγκρότηση Επιτροπής Παρακολούθησης

1. Με ευθύνη της Διαχειριστικής Αρχής συστήνεται Επιτροπή Παρακολούθησης για κάθε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα εντός τριών μηνών από την ημερομηνία της κοινοποίησης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή της απόφασης έγκρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

2. Η σύνθεση της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΕΠ αποφασίζεται από τα συμμετέχοντα σε αυτό κράτη, λαμβάνοντας υπόψη την ισότιμη συμμετοχή των κρατών και την αρχή της εταιρικής σχέσης στη διαχείριση, παρακολούθηση και αξιολόγηση των παρεμβάσεων σε όλα τα στάδια υλοποίησης του Προγράμματος. Οι Εκπρόσωποι των κρατών είναι δυνατό να προέρχονται από εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές και κοινωνικούς εταίρους.

3. Η Επιτροπή Παρακολούθησης συμπορεύεται γενικά από τους ορισμένους εκπροσώπους των κρατών ή τους αναπληρωτές τους.

4. Με δική του πρωτοβουλία ή κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής Παρακολούθησης, εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής συμμετέχει στις εργασίες της Επιτροπής Παρακολούθησης με συμβουλευτικό ρόλο. Στις συνεδριάσεις της Επιτροπής Παρακολούθησης συμμετέχει η Διαχειριστική Αρχή με συμβουλευτικό ρόλο. Επιπλέον, μπορούν να προσκληθούν και να συμμετέχουν με συμβουλευτικό ρόλο, ειδικοί επιστήμονες ή εμπειρογνώμονες σε οικονομικά, τεχνικά, κοινωνικά, επιστημονικά και λοιπά θέματα ανάλογα με την ημερησία διάταξη της συνεδρίασης.

5. Τη γραμματειακή υποστήριξη της Επιτροπής Παρακολούθησης αναλαμβάνει η Κοινή Τεχνική Γραμματεία.

6. Η Επιτροπή Παρακολούθησης καταρτίζει τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας της εντός του θεσμικού, νομικού και δημοσιονομικού πλαισίου του κράτους μέλους στο οποίο εδρεύει η Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος και τον εγκρίνει σε συμφωνία με τη Διαχειριστική Αρχή προκειμένου να εκπληρώνει τα καθήκοντά της σύμφωνα με τους σχετικούς Ευρωπαϊκούς Κανονισμούς. Στην πρώτη συνεδρίασή της η Επιτροπή εγκρίνει τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας της.

7. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας συγκροτείται το ελληνικό τμήμα της Επιτροπής Παρακολούθησης.

Άρθρο 5

Καθήκοντα Επιτροπής Παρακολούθησης

1. Η Επιτροπή Παρακολούθησης βεβαιώνεται για την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα υλοποίησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος, και ιδίως:

α) εξετάζει και εγκρίνει τα κριτήρια για την επιλογή των προς χρηματοδότηση πράξεων εντός έξι μηνών από την έγκριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος και εγκρίνει τις τυχόν αναθεωρήσεις των κριτηρίων αυτών σύμφωνα με τις ανάγκες του προγραμματισμού.

β) επανεξετάζει σε περιοδική βάση την πρόοδο που σημειώθηκε στην επίτευξη των ειδικών στόχων του Επιχειρησιακού Προγράμματος με βάση τα έγγραφα που υποβάλλει η Διαχειριστική Αρχή.

γ) εξετάζει τα αποτελέσματα της υλοποίησης, ιδίως δε την επίτευξη των στόχων που καθορίζονται για κάθε άξονα προτεραιότητας, καθώς και τις αξιολογήσεις που αναφέρονται στους σχετικούς Ευρωπαϊκούς Κανονισμούς.

δ) εξετάζει και εγκρίνει τις ετήσιες και την τελική έκθεση υλοποίησης που αναφέρονται στους σχετικούς Ευρωπαϊκούς Κανονισμούς.

ε) ενημερώνεται σχετικά με την ετήσια έκθεση ελέγχου ή με το τμήμα της έκθεσης που αφορά το οικείο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, καθώς και για τυχόν σχετικά σχόλια τα οποία μπορεί να διατυπώσει η Επιτροπή μετά την εξέταση της εν λόγω έκθεσης ή του σχετικού τμήματός της.

στ) μπορεί να προτείνει στη Διαχειριστική Αρχή οποιαδήποτε αναθεώρηση ή εξέταση του Επιχειρησιακού Προγράμματος, η οποία ενδεχομένως μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων του Ταμείου ή του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού, οι οποίοι αναφέρονται στους σχετικούς Κανονισμούς ή στη βελτίωση της διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοοικονομικής διαχείρισής του.

ζ) εξετάζει και εγκρίνει οποιαδήποτε πρόταση για την τροποποίηση του περιεχομένου της Απόφασης της Επιτροπής σχετικά με τη συνεισφορά του ΕΤΠΑ ή/και του IPA.

η) σύμφωνα με τις Διατάξεις Εφαρμογής του εκάστοτε εγκεκριμένου Επιχειρησιακού Προγράμματος, είναι δυνατό να ευθύνεται για την επιλογή των πράξεων που χρηματοδοτούνται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, ή να αναφέρεται σ' αυτήν η Διευθύνουσα Επιτροπή που είναι αρμόδια για την επιλογή.

Άρθρο 6

Συγκρότηση Διευθύνουσας Επιτροπής

1. Σύμφωνα με το εκάστοτε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα είναι δυνατό η επιλογή των προς χρηματοδότηση πράξεων να γίνεται από τη Διευθύνουσα Επιτροπή, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στους σχετικούς Ευρωπαϊκούς Κανονισμούς, η οποία αναφέρεται στην Επιτροπή Παρακολούθησης.

2. Η σύνθεση της Διευθύνουσας Επιτροπής αποφασίζεται από τα οικεία κράτη, λαμβάνοντας υπόψη την ισότιμη συμμετοχή των κρατών και μπορεί να είναι ολιγομελής λαμβανομένης υπόψη της αρχής της αναλογικότητας.

3. Η Διευθύνουσα Επιτροπή συμπορεύεται από τους ορισμένους εκπροσώπους των κρατών μελών ή τους αναπληρωτές τους, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στο οικείο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

4. Με δική του πρωτοβουλία ή κατόπιν αιτήματος της Διευθύνουσας Επιτροπής, εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής συμμετέχει στις εργασίες της Διευθύνουσας Επιτροπής με συμβουλευτικό ρόλο. Στις συνεδριάσεις της Διευθύνουσας Επιτροπής συμμετέχει η Διαχειριστική Αρχή με συμβουλευτικό ρόλο. Επιπλέον, μπορούν να προσκληθούν και να συμμετέχουν με συμβουλευτικό ρόλο ειδικοί επιστήμονες ή εμπειρογνώμονες σε οικονομικά, τεχνικά, κοινωνικά, επιστημονικά και λοιπά θέματα ανάλογα με την ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης.

5. Τη γραμματειακή υποστήριξη της Διευθύνουσας Επιτροπής αναλαμβάνει η Κοινή Τεχνική Γραμματεία.

Η Διευθύνουσα Επιτροπή καταρτίζει τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας της εντός του θεσμικού, νομικού και δημοσιονομικού πλαισίου του κράτους μέλους στο οποίο εδρεύει η Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος, και τον εγκρίνει σε συμφωνία με τη Διαχειριστική Αρχή. Στην πρώτη συνεδρίασή της η Επιτροπή εγκρίνει τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας της.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας αποφασίζεται η σύσταση του ελληνικού τμήματος που συμμετέχει στην Διευθύνουσα Επιτροπή.

Άρθρο 7

Ένταξη Πράξεων

1. Οι διαδικασίες, τα κριτήρια και τα έντυπα που απαιτούνται για τη διαδικασία επιλογής και παρακολούθησης

πράξεων συναποφασίζονται από τα συμμετέχοντα Κράτη κάθε Επιχειρησιακού Προγράμματος και εγκρίνονται από την οικεία Επιτροπή Παρακολούθησης, σύμφωνα και με τις διατάξεις εφαρμογής κάθε Επιχειρησιακού Προγράμματος.

2. Η Διαχειριστική Αρχή βεβαιώνεται ότι ο δικαιούχος είναι σε θέση να ικανοποιήσει τους ειδικούς όρους της οικείας πρόσκλησης πριν ληφθεί η σχετική απόφαση έγκρισης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ «ΑΔΡΙΑΤΙΚΗ», «ΛΕΚΑΝΗ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ», «ΜΑΥΡΗ ΘΑΛΑΣΣΑ», «ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟΣ ΧΩΡΟΣ», «ΧΩΡΟΣ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ», «INTERREG IVC», «INTERACT», «ESPON», «URBACT II»

Άρθρο 8 Πεδίο Εφαρμογής

1. Το Κεφάλαιο αυτό αφορά σε εκείνα τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του Στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία» στα οποία συμμετέχει η Ελλάδα αλλά η Διαχειριστική Αρχή των οποίων φιλοξενείται σε χώρα εκτός της Ελλάδας, και συγκεκριμένα στα Διασυνοριακά Προγράμματα «Αδριατική» που συγχρηματοδοτείται από το IPA, «Μαύρη Θάλασσα» και «Λεκάνη της Μεσογείου» (MED-ENPI) που συγχρηματοδοτούνται από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Γειτονίας και Εταιρικής Σχέσης (ENPI), στα διακρατικά Προγράμματα «Χώρος Νοτιοανατολικής Ευρώπης» (SEE) και «Μεσογειακός Χώρος» (MED), στο Διαπεριφερειακό Πρόγραμμα «Interreg IVC» και στα δίκτυα INTERACT, ESPON και URBACT II που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ.

2. Επιμέρους ή/και πιο εξειδικευμένες ρυθμίσεις είναι δυνατό να προβλέπονται στις Διατάξεις Εφαρμογής κάθε Επιχειρησιακού Προγράμματος και τις σχετικές Οδηγίες και Οδηγούς/Εγχειρίδια Εφαρμογής που εγκρίνει η οικεία Επιτροπή Παρακολούθησης.

Άρθρο 9 Συγκρότηση Επιτροπών και Επιλογή Πράξεων

1. Η εκπροσώπηση της Ελλάδας στις Επιτροπές και τα όργανα που συγκροτούνται στο πλαίσιο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του παρόντος Κεφαλαίου γίνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Κ.Υ.Α. Σύστασης της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία» και στην ΚΥΑ Σύστασης της Ειδικής Υπηρεσίας Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων.

2. Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία» εκπροσωπεί την Ελλάδα στα Επιχειρησιακά Προγράμματα «Αδριατική», «Μαύρη Θάλασσα», «Λεκάνη της Μεσογείου», «Χώρος Νοτιοανατολικής Ευρώπης», «Μεσογειακός Χώρος», «Interreg IVC» και «INTERACT».

3. Η Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων εκπροσωπεί την Ελλάδα στα Επιχειρησιακά Προγράμματα «ESPON» και «URBACT II».

4. Οι διαδικασίες, τα κριτήρια και τα έντυπα που απαιτούνται για τη διαδικασία επιλογής και παρακολούθησης πράξεων συναποφασίζονται από τα συμμετέχοντα κράτη κάθε Επιχειρησιακού Προγράμματος και εγκρίνονται από την οικεία Επιτροπή Παρακολούθησης, σύμφωνα

και με τις Διατάξεις Εφαρμογής κάθε Επιχειρησιακού Προγράμματος.

5. Η Διαχειριστική Αρχή βεβαιώνεται ότι ο δικαιούχος είναι σε θέση να ικανοποιήσει τους ειδικούς όρους της οικείας πρόσκλησης πριν ληφθεί η σχετική απόφαση έγκρισης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΔΑΦΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Άρθρο 10 Υποχρεώσεις δικαιούχων

1. Για κάθε πράξη, μεταξύ των δικαιούχων ορίζεται ένας κύριος δικαιούχος.

2. Ο κύριος δικαιούχος αναλαμβάνει τις αρμοδιότητες και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στους σχετικούς Κανονισμούς, το οικείο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και τα σχετικά εφαρμοστικά έγγραφα και ιδιαίτερα:

α) ρυθμίζει τις σχέσεις του με τους δικαιούχους που συμμετέχουν στην πράξη με μια Συμφωνία Εταιρικής Συνεργασίας, η οποία περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, διατάξεις που εγγυώνται τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των διατιθεμένων για την πράξη κονδυλίων, καθώς και ρυθμίσεις για την ανάκτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών·

β) φέρει την ευθύνη για την εξασφάλιση της υλοποίησης ολόκληρης της πράξης·

γ) μεριμνά ώστε οι δαπάνες που υποβάλλονται από τους δικαιούχους οι οποίοι συμμετέχουν στην πράξη να έχουν πραγματοποιηθεί για το σκοπό της υλοποίησης της πράξης και να αντιστοιχούν στις δραστηριότητες που συμφωνηθήκαν μεταξύ των δικαιούχων αυτών

δ) επαληθεύει ότι οι δαπάνες που υποβάλλονται από τους δικαιούχους που συμμετέχουν στην πράξη έχουν επικυρωθεί από τους εξακριβωτές·

ε) φέρει την ευθύνη για τη μεταφορά της συνεισφοράς της κοινοτικής συμμετοχής στους δικαιούχους που συμμετέχουν στην πράξη.

στ) ασκεί τις αρμοδιότητες και φέρει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Σύμβαση Χρηματοδότησης.

3. Όσον αφορά στα IPA Διασυνοριακά Προγράμματα «Ελλάδα-Αλβανία» και «Ελλάδα-πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας» και κατά τη χρονική περίοδο που αυτά υλοποιούνται με μεταβατικές ρυθμίσεις, σε περίπτωση που ο κύριος δικαιούχος μιας Πράξης (Συνολικός Κύριος Δικαιούχος) δεν είναι εγκατεστημένος στην Ελλάδα, κύριος δικαιούχος κατά την έννοια της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου νοείται αυτός που έχει ορισθεί ως κύριος δικαιούχος μεταξύ όσων είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα.

4. Κάθε δικαιούχος που συμμετέχει στην πράξη:

α) ενημερώνει το κράτος στο οποίο είναι εγκατεστημένος σχετικά με τη συμμετοχή του σε μια πράξη σε περίπτωση που το κράτος αυτό δε συμμετέχει στο αντίστοιχο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα με την ιδιότητά του ως κράτους μέλους.

β) αναλαμβάνει τις ευθύνες και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Συμφωνία Εταιρικής Συνεργασίας.

γ) αναλαμβάνει την ευθύνη σε περίπτωση τυχόν παρατυπιών ως προς τις δαπάνες που έχει δηλώσει, καθώς και την εφαρμογή ενδεχόμενων σχετικών δημοσιονομικών διορθώσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΣΤΟΧΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΔΑΦΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Άρθρο 11

Σύστημα επαληθεύσεων

1. Προκειμένου να καταστούν έγκυρες οι δαπάνες, κάθε κράτος μέλος συγκροτεί σύστημα ελέγχου το οποίο επιτρέπει την επαλήθευση της παράδοσης των συγχρηματοδοτούμενων προϊόντων και υπηρεσιών, της εγκυρότητας των δαπανών που δηλώνονται για πράξεις ή μέρη πράξεων οι οποίες υλοποιούνται στην επικράτειά του και της συμμόρφωσης αυτών των δαπανών και των σχετικών πράξεων ή μερών αυτών των πράξεων, προς την εθνική νομοθεσία και τους κοινοτικούς Κανονισμούς.

2. Για τους Έλληνες δικαιούχους που συμμετέχουν σε πράξεις των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία», ως φορέας υπεύθυνος για το αναφερθέν στην παράγραφο 1 σύστημα ελέγχου ορίζεται η Μονάδα Δ' «Πρωτογενούς ελέγχου και πιστοποίησης δαπανών των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών» της Ειδικής Υπηρεσίας Αρχή Πληρωμής του ΚΠΣ, των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση 36474/ΔΙΟΕ1062/14/09/2006.

3. Οι επαληθεύσεις δαπανών διενεργούνται από Εξακριβωτές οι οποίοι επιλέγονται σύμφωνα με το άρθρο 12 της παρούσας. Η επαλήθευση πραγματοποιείται σύμφωνα με Οδηγίες που εγκρίνονται από το Γενικό Γραμματέα Επενδύσεων και Ανάπτυξης.

4. Οι Εξακριβωτές εκδίδουν «Πιστοποιητικό Επαληθευμένων Δαπανών» το οποίο συνιστά πιστοποιητικό πρωτοβάθμιου ελέγχου.

5. Η Μονάδα Δ' της Ειδικής Υπηρεσίας Αρχή Πληρωμής του ΚΠΣ, των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής συντονίζει και εποπτεύει το έργο των Εξακριβωτών. Για την εξασφάλιση της αξιοπιστίας των επαληθεύσεων, τη συστηματική παρακολούθηση του έργου των Εξακριβωτών αλλά και τη διασφάλιση της ποιότητας των πρωτοβάθμιων ελέγχων γενικότερα, η Μονάδα Δ' της Ειδικής Υπηρεσίας Αρχή Πληρωμής του ΚΠΣ, των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής δύναται να διενεργεί σχετικούς δειγματοληπτικούς ελέγχους.

6. Οι επαληθεύσεις δαπανών διενεργούνται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 13 παράγραφο 2 του Κανονισμού 1828/2006 ή τα προβλεπόμενα στους σχετικούς Κανονισμούς των Χρηματοδοτικών Μηχανισμών, όπως αυτοί ισχύουν.

7. Η επαλήθευση των δαπανών ολοκληρώνεται εντός τριών μηνών από την ημερομηνία παραλαβής των δαπανών προς επαλήθευση.

8. Η νομιμότητα και κανονικότητα των δαπανών που πραγματοποιούνται εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης διασφαλίζεται μέσω των επαληθεύσεων που διενεργεί ο εξακριβωτής του δικαιούχου στην πρόταση του οποίου έχουν συμπεριληφθεί οι σχετικές δαπάνες λαμβάνοντας το νομοθετικό πλαίσιο του οικείου κράτους και τους σχετικούς ελέγχους που έχουν διενεργηθεί σύμφωνα με τη δαπάνη αυτή.

Άρθρο 12

Ορισμός Εξακριβωτών

1. Ως Εξακριβωτές των δαπανών των εγκατεστημένων στην Ελλάδα δικαιούχων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία» ορίζονται φυσικά πρόσωπα που επιλέγονται από μητρώο εξακριβωτών της παραγράφου 3 ή/και από Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου στο οποίο ανατίθενται το έργο αυτό σύμφωνα με την παράγραφο 2.

2. Για την ανάθεση σε Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου συνάπτεται δημόσια σύμβαση παροχής υπηρεσιών σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 60/2007 (ΦΕΚ 64/16-03-2007) και ως εξακριβωτής μπορεί να οριστεί Ορκωτός Ελεγκτής-Λογιστής σύμφωνα με τους όρους της παραπάνω σύμβασης.

3. Στο Υπουργείο Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας συνιστάται Μητρώο Εξακριβωτών.

4. Το Μητρώο καταρτίζεται και τηρείται στην έδρα της Μονάδας Δ' της Ειδικής Υπηρεσίας Αρχή Πληρωμής του ΚΠΣ, των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής.

5. Η διαδικασία σύστασης του Μητρώου αρχίζει με δημόσια πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος η οποία εκδίδεται από τον Υπουργό Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας. Η πρόσκληση αναρτάται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου και στην ιστοσελίδα www.espa.gr και δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και σε δύο ελληνικές ημερήσιες εφημερίδες ευρείας κυκλοφορίας. Η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος περιλαμβάνει ιδίως:

- i. Τις ειδικότητες, τους τίτλους σπουδών, τις ειδικότερες γνώσεις και εμπειρίες που είναι απαραίτητες
- ii. τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται
- iii. κάθε άλλη διευκρίνιση ως προς τους όρους και τις προϋποθέσεις συμμετοχής
- iv. την προβλεπόμενη αμοιβή των Εξακριβωτών

Με όμοια απόφαση μπορούν να επικαιροποιούνται τα στοιχεία της πρόσκλησης.

Η πρόσκληση είναι ανοικτή καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία».

6. Η αξιολόγηση των αιτήσεων των ενδιαφερόμενων διενεργείται από τριμελή Επιτροπή η οποία συγκροτείται για το σκοπό αυτό με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και συμμετέχει ο προϊστάμενος της Μονάδας Δ' της Ειδικής Υπηρεσίας Αρχή Πληρωμής του ΚΠΣ, των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής και ο προϊστάμενος, ή άλλος εκπρόσωπος, της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία». Η Επιτροπή αξιολογεί τις αιτήσεις των ενδιαφερομένων που υποβάλλονται ανά ημερολογιακό δίμηνο και εντός του μήνα που έπεται. Η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από τους υποψηφίους συμπληρωματικά δικαιολογητικά ή άλλα αποδεικτικά έγγραφα για την πιστοποίηση των στοιχείων αίτησης τους. Δύναται επίσης να καλέσει τους υποψηφίους σε σχετική συνέντευξη.

7. Η εγγραφή στο Μητρώο διενεργείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Επενδύσεων και Ανάπτυξης ύστερα από τη θετική αξιολόγηση της Επιτροπής. Οι αποφάσεις γνωστοποιούνται στους ενδιαφερόμενους με συστημένη επιστολή. Σε περίπτωση απόρριψης αναφέ-

ρονται οι σχετικοί λόγοι. Κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει επανεξέταση των στοιχείων της αίτησης του, εφόσον προσκομίσει νεότερα στοιχεία εντός δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών από την βεβαιωμένη ημερομηνία γνωστοποίησης της απόφασης απόρριψης. Η επανεξέταση του αιτήματος γίνεται από την Επιτροπή κατά τη διαδικασία της παραγράφου 6.

8. Μετά την κατάρτιση του το Μητρώο αναθεωρείται και επικαιροποιείται, καθ' όλη τη χρονική διάρκεια ισχύος του είτε με την εγγραφή νέων προσώπων είτε με τη διαγραφή όσων στερούνται των απαιτούμενων προϋποθέσεων. Για κάθε νέα εγγραφή υποβάλλεται οποτεδήποτε αίτηση με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά εφαρμοζόμενης της διαδικασίας των παραγράφων 6-7. Κάθε νέα καταχώριση υπόκειται σε διόρθωση, εφόσον είναι εσφαλμένη και σε μεταβολή, εφόσον με έγγραφα δικαιολογούνται μεταβολές στις καταχωρίσεις μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου και αξιολόγηση. Τα μέλη του Μητρώου δύνανται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Επενδύσεων και Ανάπτυξης να διαγράφονται, εφόσον νομίμως συντρέχουν λόγοι διαγραφής ή έχουν τεκμηριωμένα αποδειχτεί ανεπαρκείς για το έργο που έχουν επιλεγεί.

9. Η ένταξη στο Μητρώο δεν συνεπάγεται και την υποχρεωτική συμμετοχή στις επαληθεύσεις. Η Μονάδα Δ' της Ειδικής Υπηρεσίας Αρχή Πληρωμής του ΚΠΣ, των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής ανάλογα με τις ανάγκες της και τη διαθεσιμότητα των μελών του Μητρώου, ορίζει τους Εξακριβωτές από το Μητρώο οι οποίοι λειτουργούν σύμφωνα με το Εγχειρίδιο Οδηγιών Επαληθεύσεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Ο εξακριβωτής ορίζεται ύστερα από την εφαρμογή αντικειμενικής διαδικασίας επιλογής Εξακριβωτή από το Μητρώο, με απόφαση του προϊστάμενου της Μονάδας Δ' της Ειδικής Υπηρεσίας Αρχή Πληρωμής του ΚΠΣ, των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής, εντός δύο ημερών από το αίτημα Εξακριβώσης.

10. Με αίτηση του ενδιαφερομένου, εκδίδεται πρωτότυπη Βεβαίωση εγγραφής στο Μητρώο με υπογραφή του Προϊστάμενου της Μονάδας Δ' της Ειδικής Υπηρεσίας Αρχή Πληρωμής του ΚΠΣ, των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής. Η βεβαίωση αυτή ακολουθεί τις μεταβολές του Μητρώου, εκδίδεται και ισχύει για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και μνημονεύει τα δικαιολογητικά βάσει των οποίων διενεργήθηκε η εγγραφή.

11. Ένα εγγεγραμμένο μέλος του Μητρώου μπορεί να εκπέσει της ιδιότητας του και να διαγραφεί εάν έχει: καταδικαστεί για κακούργημα και σε οποιαδήποτε ποινή για κλοπή, υπεξαίρεση (κοινή και στην υπηρεσία), απάτη, εκβίαση, πλαστογραφία, απιστία δικηγόρου, δωροδοκία, καταπίεση, απιστία περί την υπηρεσία, παράβαση καθήκοντος, καθ' υποτροπή συκοφαντική δυσφήμιση καθώς και για οποιοδήποτε έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, παραπεμφθεί με τελεσίδικο βούλευμα για κακούργημα ή για πλημμέλημα, έστω και αν το αδίκημα έχει παραγραφεί, στερηθεί των πολιτικών τους δικαιωμάτων, τελεί υπό στερητική δικαστική συμπαράσταση (πλήρη ή μερική), υπό επικουρική δικαστική συμπαράσταση (πλήρη ή μερική) και υπό τις δύο αυτές καταστάσεις.

12. Η ισχύς του Μητρώου εκτείνεται σε όλο το διάστημα διενέργειας των επαληθεύσεων της αρμοδιότητας της Μονάδας Δ' της Ειδικής Υπηρεσίας Αρχή Πληρωμής του ΚΠΣ, των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής.

13. Μέχρι την ανάθεση καθηκόντων εξακρίβωσης σε Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος ή την κατάρτιση του μητρώου, ως Εξακριβωτής των δαπανών ορίζεται η Μονάδα Δ' της Ειδικής Υπηρεσίας Αρχή Πληρωμής του ΚΠΣ, των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ «ΣΤΟΧΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΔΑΦΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ»

Άρθρο 13 Χρηματορροή

1. Η Κοινοτική Συνδρομή για πράξεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων «Ελλάδα-Κύπρος», «Ελλάδα-Ιταλία» και «Ελλάδα-Βουλγαρία» μεταφέρεται σε λογαριασμό της Τράπεζας της Ελλάδος που διαχειρίζεται η Αρχή Πιστοποίησης. Η Αρχή Πιστοποίησης κατανέμει στους Κύριους Δικαιούχους την Κοινοτική Συνδρομή που αντιστοιχεί στις πιστοποιημένες δαπάνες της αντίστοιχης πράξης και ενημερώνει σχετικά τη Διαχειριστική Αρχή του Ε.Π.

2. Η Κοινοτική Συνδρομή που αναλογεί σε εγκατεστημένους στην Ελλάδα δικαιούχους, για πράξεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων «Ελλάδα-Αλβανία» και «Ελλάδα-πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας» μεταφέρεται σε λογαριασμό της Τράπεζας της Ελλάδος που διαχειρίζεται η Αρχή Πιστοποίησης. Η Αρχή Πιστοποίησης κατανέμει στους εγκατεστημένους στην Ελλάδα Κύριους Δικαιούχους ή Συνολικούς Κύριους Δικαιούχους την Κοινοτική Συνδρομή που αντιστοιχεί στις πιστοποιημένες δαπάνες των εγκατεστημένων στην Ελλάδα δικαιούχων της αντίστοιχης πράξης και ενημερώνει σχετικά την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία».

3. Ο Κύριος Δικαιούχος έχει την ευθύνη της μεταφοράς της Κοινοτικής Συνδρομής σε όλους τους δικαιούχους της πράξης.

4. Τα έργα των Προγραμμάτων «Ελλάδα-Ιταλία», «Ελλάδα-Κύπρος», «Ελλάδα-Αλβανία» και «Ελλάδα-πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας», με την εξαίρεση των έργων Τεχνικής Βοήθειας, εντάσσονται αποκλειστικά σε ξεχωριστές Συλλογικές Αποφάσεις που θα δημιουργηθούν για αυτό το σκοπό σε κάθε Περιφέρεια. Η εγγραφή των έργων αυτών στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων γίνεται για κάθε Έλληνα εταίρο και για το σύνολο του προϋπολογισμού που του αντιστοιχεί, στο πλαίσιο της αντίστοιχης πράξης (εθνική και κοινοτική συμμετοχή).

5. Σε περίπτωση που στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων εγγράφεται η κοινοτική συμμετοχή, ο Κύριος Δικαιούχος υποχρεούται να μεταφέρει το ποσόν της κοινοτικής συνδρομής που αναλογεί στους Έλληνες δικαιούχους, στο λογαριασμό εσόδων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

6. Στην περίπτωση δικαιούχων που συμμετέχουν στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ελλάδα-Βουλγαρία», η εθνική συμμετοχή που αναλογεί σε πράξεις δικαιούχων εγκατεστημένων στην Ελλάδα εγγράφεται σε Ειδική Συλλογική Απόφαση Έργων.

7. Για τα έργα των Προγραμμάτων «Αδριατική», «Μαύρη Θάλασσα», «Λεκάνη της Μεσογείου», «Χώρος Νοτιοανατολικής Ευρώπης», «Μεσογειακός Χώρος» «INTERREG IVC», «INTERACT», «ESPON» και «URBACT II» η εθνική συμμετοχή τους εγγράφεται σε Συλλογική Απόφαση του φορέα χρηματοδότησης ο οποίος και τους εποπτεύει. Η καταβολή της εθνικής συμμετοχής πραγματοποιείται άπαξ με την έναρξη υλοποίησης του έργου, στην περίπτωση που το ποσοστό της εθνικής συμμετοχής στο συνολικό προϋπολογισμό της εγκεκριμένης πράξης δεν υπερβαίνει το 15% και για τις περιπτώσεις που οι δικαιούχοι είναι Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ή Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Για την έναρξη υλοποίησης του έργου εκδίδεται βεβαίωση από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία». Η καταβολή του υπολοίπου της εθνικής συμμετοχής στις περιπτώσεις που το ποσοστό της εθνικής συμμετοχής υπερβαίνει το 15% καταβάλλεται μετά την έκδοση της πρώτης επαλήθευσης των δαπανών από τον εξακριβωτή και την προσκόμιση του σχετικού πιστοποιητικού.

8. Για τα Προγράμματα «Ελλάδα-Κύπρος», «Ελλάδα-Ιταλία», «Ελλάδα-Βουλγαρία», «Ελλάδα-Αλβανία» και «Ελλάδα-πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία τη Μακεδονίας» η ένταξη του έργου στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων με τα οικονομικά στοιχεία και η έγκριση της ετήσιας πίστωσης καθώς και η τροποποίηση αυτών γίνεται από τη Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων, μετά την υποβολή πρότασης από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία» με κοινοποίηση στον αρμόδιο φορέα Χρηματοδότησης, η οποία θα συνοδεύεται από πίνακα με τα οικονομικά στοιχεία εγγραφής νέων έργων, το φορέα χρηματοδότησης, τη Συλλογική Απόφαση Έργου που θα ενταχθούν και τα στοιχεία της υπογεγραμμένης σύμβασης των έργων αυτών.

9. Για την έγγραφη και την έγκριση χρηματοδότησης των έργων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων «Αδριατική» «Μαύρη Θάλασσα» «Λεκάνη της Μεσογείου» «Χώρος Νοτιοανατολικής Ευρώπης», «Μεσογειακός Χώρος» «INTERREG IVC» και «INTERACT» θα αποστέλλεται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία» στο φορέα χρηματοδότησης έγγραφο σύμφωνης γνώμης όπου θα περιγράφονται ο προτεινόμενος προϋπολογισμός προς ένταξη και οι ετήσιες πιστώσεις.

10. Για την έγγραφη των έργων στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και την έγκριση χρηματοδότησης απαιτείται πρόταση του φορέα χρηματοδότησης και σύμφωνη γνώμη της Ειδικής Υπηρεσίας Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων για τα Επιχειρησιακά Προγράμματα «ESPON» και «URBACT II».

Άρθρο 14

Προχρηματοδότηση

Είναι δυνατή η χορήγηση προχρηματοδότησης σε δικαιούχους πράξεων των Επιχειρησιακών Προγραμ-

μάτων «Ελλάδα-Κύπρος», «Ελλάδα-Ιταλία», «Ελλάδα-Βουλγαρία», «Ελλάδα-Αλβανία», και «Ελλάδα-πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας». Για τη λήψη προχρηματοδότησης της Κοινοτικής Συμμετοχής ο Κύριος Δικαιούχος δύναται να υποβάλει αίτημα στην Αρχή Πιστοποίησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος και ισόποση εγγυητική επιστολή. Στην περίπτωση που ο Κύριος Δικαιούχος είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου ή Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου του ευρύτερου δημόσιου τομέα δεν απαιτείται εγγυητική επιστολή. Η προχρηματοδότηση δε μπορεί να υπερβαίνει το 7% της εγκεκριμένης κοινοτικής συνδρομής για την πράξη, εκτός από τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ή Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Η προχρηματοδότηση αυτή αποσβένεται στο τελευταίο μέρος, προ της αποπληρωμής, της κοινοτικής συμμετοχής στην πράξη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΣΤΟΧΟΥ «ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΔΑΦΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ»

Άρθρο 15

Πεδίο Εφαρμογής

1. Στο κεφάλαιο αυτό προσδιορίζονται οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών που πραγματοποιούνται από δικαιούχους που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα στο πλαίσιο υλοποίησης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία».

2. Οι γενικοί κανόνες επιλεξιμότητας του εκάστοτε Επιχειρησιακού Προγράμματος, όπως αυτοί συμφωνήθηκαν και περιγράφονται στην Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων ή/και σε άλλα έγγραφα, εφαρμόζονται, συμπληρωματικά με τους κανόνες επιλεξιμότητας της παρούσας. Σε περίπτωση σύγκρουσης των γενικών κανόνων επιλεξιμότητας με τους κανόνες επιλεξιμότητας της παρούσας υπερισχύουν οι πρώτοι.

Άρθρο 16

Γενικά περί επιλεξιμότητας

1. Όλες οι δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί για την υλοποίηση των πράξεων, οι οποίες έχουν εγκριθεί από το αρμόδιο όργανο του οικείου Επιχειρησιακού Προγράμματος, σύμφωνα με κριτήρια που καθορίζονται εκ των προτέρων από την Επιτροπή Παρακολούθησης του εκάστοτε Επιχειρησιακού Προγράμματος είναι επιλέξιμες για κοινοτική συνδρομή με την επιφύλαξη των όρων που διευκρινίζονται στα άρθρα του παρόντος κεφαλαίου.

2. Δαπάνες, που αφορούν σε νέες κατηγορίες δαπανών ή γενικά σε νέα στοιχεία, τα οποία προστίθενται κατά τη στιγμή της αναθεώρησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος, είναι επιλέξιμες από τη στιγμή της υποβολής στην Επιτροπή, της αίτησης για αναθεώρηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

3. Μία πράξη διατηρεί το δικαίωμα για συγχρηματοδότηση από το Ταμείο ή το Χρηματοδοτικό Μηχανισμό μόνον εάν εντός πέντε ετών από την ολοκλήρωσή της και, ανάλογα με τη φύση της πράξης, την παράδοση της σε λειτουργία δεν υποστεί σημαντική τροποποίηση η οποία:

(α) επηρεάζει τη φύση της ή τους όρους υλοποίησής της ή παρέχει αδικαιολόγητο πλεονέκτημα σε επιχείρηση ή δημόσιο φορέα και

(β) απορρέει είτε από αλλαγή στη φύση της κυριότητας στοιχείου υποδομής είτε από την παύση παραγωγικής δραστηριότητας.

Για τις περιπτώσεις πράξεων κρατικών ενισχύσεων σε ΜΜΕ το ανωτέρω χρονικό όριο μπορεί να μειωθεί σε τρία έτη από την ολοκλήρωση της πράξης σύμφωνα με τους όρους του εφαρμοζόμενου καθεστώτος ενίσχυσης.

Οποιαδήποτε σημαντική τροποποίηση της πράξης εντός του παραπάνω αναφερόμενου διαστήματος υποβάλλεται προς έγκριση στο όργανο που έχει εγκρίνει τη χρηματοδότηση της πράξης από το οικείο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

4. (α) Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται είναι επιλέξιμες εφόσον αφορούν πράξεις που υλοποιούνται στις επιλέξιμες περιοχές σύμφωνα με τους όρους του οικείου Επιχειρησιακού Προγράμματος.

(β) Στα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις και σύμφωνα πάντα με το οικείο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και την εκάστοτε πρόσκληση υποβολής προτάσεων, είναι επιλέξιμες δαπάνες που πραγματοποιούνται κατά την υλοποίηση των πράξεων ή τμημάτων αυτών, σε περιοχές επιπέδου NUTS 3, ή NUTS 2, που γειτνιάζουν με τις επιλέξιμες με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα περιοχές ή που περιβάλλονται από γειτνιάζουσες περιοχές του είδους αυτού, μέχρι το όριο του 20% του ποσού της συνεισφοράς του ΕΤΠΑ στο οικείο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, όπως προβλέπεται στο άρθρο 21 του Κανονισμού (ΕΚ) 1783/1999.

(γ) Στα προγράμματα διακρατικής συνεργασίας, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις και σύμφωνα πάντα με το οικείο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και την εκάστοτε πρόσκληση υποβολής προτάσεων, είναι επιλέξιμες δαπάνες που πραγματοποιούνται από εταιρίες εκτός επιλέξιμης περιοχής του προγράμματος, μέχρι το όριο του 20% του ποσού της συνεισφοράς του ΕΤΠΑ στο οικείο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, όπως προβλέπεται στο άρθρο 21 του Κανονισμού (ΕΚ) 1783/1999.

(δ) Στο πλαίσιο προγραμμάτων διασυνοριακής, διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, και σύμφωνα με τις διατάξεις του οικείου Επιχειρησιακού Προγράμματος και της εκάστοτε πρόσκλησης, είναι επιλέξιμες δαπάνες που πραγματοποιούνται κατά την υλοποίηση των πράξεων ή τμημάτων αυτών στην επικράτεια χωρών εκτός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, μέχρι το όριο του 10% του ποσού της συνεισφοράς του ΕΤΠΑ στο οικείο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

(ε) Η χρήση της ρήτρας ευελιξίας 20% ή/και της ρήτρας 10% παραπάνω γίνεται σύμφωνα με το εκάστοτε εγκεκριμένο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και τα σχετικά εφαρμοστικά έγγραφα, αλλά είναι δυνατό να περιορίζεται ή να μη χρησιμοποιείται καθόλου σε συγκεκριμένες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων.

(στ) Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται εκτός της Κοινότητας είναι επιλέξιμες εφόσον επαληθευτούν από τον εξακριβωτή του δικαιούχου στην αίτηση χρηματοδότησης του οποίου έχουν συμπεριληφθεί οι σχετικές δράσεις.

Άρθρο 17

Υλοποίηση μιας πράξης και διάρκεια εκτέλεσης

1. Οι δαπάνες που συμβάλλουν στην υλοποίηση της πράξης που έχει εγκριθεί είναι επιλέξιμες για συγχρη-

ματοδότηση εφόσον προβλέπονται στον εγκεκριμένο προϋπολογισμό της πράξης και τηρήθηκαν όλες οι νόμιμες και κανονικές διαδικασίες για την πραγματοποίησή τους.

2. Οι δαπάνες για την υλοποίηση μιας πράξης δύνανται να καλύπτουν όλα τα στάδια εκτέλεσής της, από τον εκ των προτέρων προγραμματισμό έως την ολοκλήρωση της πράξης και τα σχετικά μέτρα δημοσιότητας, τα οποία προβλέπονται στα άρθρα 8 και 9 του Κανονισμού (ΕΚ) 1828/2006 ή και των σχετικών Κανονισμών του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού ή/και τις σχετικές Οδηγίες της Διαχειριστικής Αρχής του Προγράμματος.

3. Οι επιλέξιμες δαπάνες μιας πράξης δύνανται να περιοριστούν με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του εκάστοτε Επιχειρησιακού Προγράμματος σε ένα ή περισσότερα στάδια της υλοποίησής της.

4. Οι όροι υλοποίησης της πράξης όπως ορίζονται στη Σύμβαση Χρηματοδότησης είναι ουσιώδεις και οποιαδήποτε μονομερής αλλαγή από τον/τους δικαιούχο/ους χωρίς προηγούμενη έγκριση από το αρμόδιο όργανο του εκάστοτε Επιχειρησιακού Προγράμματος συνιστά βάσιμη αιτία διακοπής χρηματοδότησης της πράξης. Οι πληρωμές που πραγματοποιούνται συνεπεία αυτής της αλλαγής δεν είναι επιλέξιμες μέχρι την αναγνώρισή τους από το αρμόδιο όργανο του εκάστοτε Επιχειρησιακού Προγράμματος. Υποτροπή του/των δικαιούχου/ων συνιστά βάσιμη αιτία λύσης της Σύμβασης Χρηματοδότησης της πράξης στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και μετακύληση σε αυτόν/ους των δημοσιονομικών επιπτώσεων, σύμφωνα με τις Διατάξεις Εφαρμογής και τα σχετικά εφαρμοστικά έγγραφα του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

5. Η διάρκεια υλοποίησης μιας συγχρηματοδοτούμενης πράξης αφορά την απαραίτητη χρονική περίοδο για την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της πράξης μέχρι τη στιγμή που θα έχουν εκπληρωθεί οι ειδικότεροι στόχοι, όροι και υποχρεώσεις σύμφωνα με τη Σύμβαση Χρηματοδότησης.

6. Η διάρκεια υλοποίησης των πράξεων ορίζεται στη Σύμβαση Χρηματοδότησης και μπορεί να τροποποιείται με αιτιολογημένη απόφαση του οργάνου που την εξέδωσε μετά από πρωτοβουλία του ή πριν από τη λήξη της μετά από αίτημα του Κύριου Δικαιούχου.

Άρθρο 18

Πραγματοποιηθείσες δαπάνες

1. Ως πραγματικές νοούνται οι δαπάνες που έχουν πράγματι καταβληθεί, αντιστοιχούν σε πληρωμές που έχουν πραγματοποιηθεί από τους δικαιούχους, δικαιολογούνται από τους όρους και τους στόχους των εγκεκριμένων πράξεων και δικαιολογούνται από εξοφλημένα τιμολόγια ή λογιστικά στοιχεία ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας εκτός αν οι ειδικοί κανονισμοί του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας ή του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας και Εταιρικής Σχέσης προβλέπουν άλλως. Οι πληρωμές τοις μετρητοίς ύψους λογιστικών εγγραφών μέχρι και 1.000 ευρώ τεκμηριώνονται με τα αντίστοιχα λογιστικά άρθρα των ταμειακών εγγραφών και την κίνηση του ταμείου. Οι πληρωμές άνω των 1.000 ευρώ διενεργούνται μέσω τραπεζικών λογαριασμών ή εξοφλημένων επιταγών.

2. Στις περιπτώσεις πράξεων κρατικών ενισχύσεων κατά την έννοια του άρθρου 87 της Συνθήκης, ως πραγ-

ματικές νοούνται οι δαπάνες που έχουν πράγματι καταβληθεί από τους δικαιούχους της ενίσχυσης, σύμφωνα με τους όρους και τους στόχους των εγκεκριμένων ενισχύσεων, δικαιολογούνται από εξοφλημένα τιμολόγια ή λογιστικά στοιχεία ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας και έχει καταβληθεί στους δικαιούχους η δημόσια συνεισφορά από τον φορέα που χορηγεί την ενίσχυση.

3. Ως «λογιστικό έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας» νοείται κάθε έγγραφο το οποίο υποβάλλει ο δικαιούχος και το οποίο αιτιολογεί ότι η λογιστική εγγραφή αποτελεί πιστή και ανόθευτη εικόνα των εργασιών που εκτελέστηκαν, σύμφωνα με αποδεκτές λογιστικές πρακτικές.

4. Στις περιπτώσεις πράξεων που κατά την εκτέλεσή τους συμμετέχουν επί μέρους φορείς υπό την συνολική ευθύνη του δικαιούχου, είναι επιλέξιμες οι πραγματικές δαπάνες που καταβάλλονται στην πράξη από τους συμμετέχοντες φορείς και τον ορισθέντα δικαιούχο, με την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι ακόλουθοι όροι:

(α) υπάρχουν έγγραφα τεκμήρια της συμφωνίας με τους άλλους φορείς σχετικά με τη συνεισφορά τους στην εκτέλεση της συγχρηματοδοτούμενης πράξης

(β) ο δικαιούχος διατηρεί τη συνολική οικονομική ευθύνη για το τμήμα της πράξης την εκτέλεση του οποίου έχει αναλάβει

(γ) οι δαπάνες που καταβάλλονται από τους άλλους φορείς συνοδεύονται από εξοφλημένα τιμολόγια, ή, όταν αυτό δεν είναι εφικτό, από λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας

(δ) οι δαπάνες που καταβάλλονται από τους άλλους φορείς αναφέρονται επίσημα στο δικαιούχο ή/και στο έργο. Ο ορισθείς δικαιούχος έχει την ευθύνη να επαληθεύσει το υπαρκτό και την επιλεξιμότητα των αναφερόμενων δαπανών καθώς και την ολοκλήρωση των συγχρηματοδοτούμενων προϊόντων και υπηρεσιών, πριν τις δηλώσει στον Κύριο Δικαιούχο.

(ε) η διαδρομή ελέγχου καλύπτει έως και το επίπεδο των συμμετεχόντων φορέων.

5. Όλες οι δαπάνες αποτυπώνονται σε χωριστή λογιστική μερίδα για τους δικαιούχους που τηρούν βιβλία τρίτης (Γ) κατηγορίας ή στο θεωρημένο βιβλίο εσόδων-εξόδων για τους δικαιούχους που τηρούν βιβλία δεύτερης (Β) κατηγορίας. Στις περιπτώσεις φορέων που δεν υποχρεούνται στην τήρηση του ενιαίου λογιστικού συστήματος ή ειδικού λογιστικού συστήματος, ο υπεύθυνος του έργου τηρεί σε αναλυτικές καταστάσεις όλα τα σχετικά παραστατικά.

Άρθρο 19

Προκαταβολές

1. Δημόσιες Συμβάσεις: Οι συμβατικές προκαταβολές που αφορούν την εκτέλεση έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών, είναι επιλέξιμες εφόσον προβλέπονται στις σχετικές προκηρύξεις και συμβάσεις, είναι σύμφωνες με την ισχύουσα νομοθεσία και καταβάλλονται σύμφωνα με τους όρους αυτούς.

2. Σε κάθε περίπτωση και μέχρι την ολοκλήρωση της πράξης, οι προκαταβολές θα πρέπει να καλυφθούν από τις δαπάνες που καταβάλλονται από τους δικαιούχους και να αφορούν εργασίες οι οποίες παραλαμβάνονται από τους δικαιούχους και δικαιολογούνται με εξοφλημένα τιμολόγια ή λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας.

3. Κρατικές Ενισχύσεις: Οι προκαταβολές που έχουν καταβληθεί στους δικαιούχους πράξεων κρατικών ενισχύσεων κατά την έννοια του άρθρου 87 της Συνθήκης, από το φορέα που χορηγεί την ενίσχυση, είναι επιλέξιμες υπό τους ακόλουθους σωρευτικούς όρους:

(α) υπόκεινται στην υποχρέωση ισόποσης τραπεζικής εγγύησης ή δημόσιου χρηματοδοτικού μέσου με ισοδύναμο αποτέλεσμα.

(β) καλύπτονται από τις δαπάνες που καταβάλλονται από τους δικαιούχους στο πλαίσιο εφαρμογής του σχεδίου και δικαιολογούνται με εξοφλημένα τιμολόγια ή λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας, το αργότερο τρία έτη μετά το έτος καταβολής της προκαταβολής και σε κάθε περίπτωση μέχρι την 31.12.2015. Μετά την παραπάνω καταληκτική ημερομηνία δεν είναι επιλέξιμη η προκαταβολή κατά το μέρος που δεν έχει καλυφθεί από πραγματικές πληρωμές του δικαιούχου.

Άρθρο 20

Περίοδος επιλεξιμότητας

1. Οι δαπάνες, είναι επιλέξιμες για συνεισφορά των Ταμείων εάν έχουν όντως καταβληθεί μεταξύ της 1ης Ιανουαρίου 2007 και της 31ης Δεκεμβρίου 2015. Οι προθεσμίες μπορεί να περιορίζονται σύμφωνα με την πρόσκληση υποβολής προτάσεων ή/και τη Σύμβαση Χρηματοδότησης.

2. Οι δαπάνες στις οποίες υπεβλήθη δικαιούχος για την υλοποίηση πράξης η οποία ολοκληρώθηκε πριν από την 01.01.2007 ή πριν τη μεταγενέστερη έναρξη της επιλεξιμότητας σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 16 της παρούσας, δεν είναι επιλέξιμες για συγχρηματοδότηση, εκτός αν προκύπτει διαφορετικά από την αντίστοιχη απόφαση έγκρισης του εκάστοτε Επιχειρησιακού Προγράμματος.

3. Για τις κατηγορίες πράξεων/ενεργειών που η χρηματοδότησή τους χορηγείται για συγκεκριμένη χρονική περίοδο είναι επιλέξιμες για συγχρηματοδότηση οι δαπάνες που πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

(α) αφορούν έργο, προϊόν ή υπηρεσία το οποίο παρασχέθηκε εντός της συγκεκριμένης χρονικής περιόδου,

(β) έχουν καταβληθεί εντός της περιόδου της παραγράφου 1, με εξαίρεση τις περιπτώσεις για τις οποίες η επιλέξιμη περίοδος ορίζεται διαφορετικά στους όρους της σχετικής πρόσκλησης της Διαχειριστικής Αρχής για την υποβολή των προτάσεων.

4. Για τις πράξεις κρατικών ενισχύσεων, για τις οποίες οι αποφάσεις έγκρισης χορήγησης της ενίσχυσης εκδόθηκαν μετά την 01.01.2007, είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που πραγματοποιούν οι δικαιούχοι μετά την υποβολή αίτησης του δικαιούχου εκτός εάν ορίζεται μεταγενέστερη ημερομηνία στο εκάστοτε καθεστώς ενίσχυσης.

5. Για τις πράξεις κρατικών ενισχύσεων για τις οποίες οι αποφάσεις έγκρισης χορήγησης της ενίσχυσης εκδόθηκαν πριν την 01.01.2007 είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που πραγματοποιούνται μετά την 01.01.2007 εκτός εάν ορίζεται μεταγενέστερη ημερομηνία στις αποφάσεις που ορίζουν τους όρους ενίσχυσης.

Άρθρο 21

Τόπος εκτέλεσης της Πράξης

1. Κατά γενικό κανόνα οι πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από το Ταμείο εκτελούνται στην περιοχή που αφορά το οικείο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και η οποία αποτελεί την επιλέξιμη περιοχή του Προγράμματος.

2. Οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες είναι επιλέξιμες με την προϋπόθεση ότι αφορούν έργα που εκτελούνται στην επιλέξιμη περιοχή του εκάστοτε Επιχειρησιακού Προγράμματος, σε γειτνιάζουσες περιοχές και σε περιοχές εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως ορίζονται στο εγκεκριμένο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις των Διατάξεων Εφαρμογής και των σχετικών εφαρμοστικών εγγράφων (οδηγοί, κατευθυντήριες γραμμές, κ.λπ.) του εκάστοτε Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Άρθρο 22

Επιλεξιμότητα παγίων στοιχείων

Οι δαπάνες κτήσης ή κατασκευής παγίων (αγορά γηπέδων, κατασκευή έργων υποδομής, κτιρίων, επίπλωσης, εξοπλισμού, μηχανημάτων, οχημάτων,) απαραίτητων για την ικανοποίηση του στόχου της πράξης είναι επιλέξιμες για συγχρηματοδότηση από το Ταμείο, υπό τους ακόλουθους όρους και προϋποθέσεις.

Ειδικότερα:

1. Εδαφικές Εκτάσεις: Οι δαπάνες για την απόκτηση των απαραίτητων για την πράξη εδαφικών εκτάσεων είναι επιλέξιμες υπό τους ακόλουθους όρους:

(α) Η τιμή αγοράς της εδαφικής έκτασης προσδιορίζεται από ανεξάρτητο ορκωτό εκτιμητή και δεν υπερβαίνει την εμπορική αξία του γηπέδου ή την αντικειμενική αξία για τις περιπτώσεις όπου εφαρμόζεται το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού.

(β) Η έκταση δεν ανήκει στο δημόσιο ή σε οργανισμό ή σε νομικό πρόσωπο του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

(γ) Το επιλέξιμο ποσό δεν αντιπροσωπεύει ποσό μεγαλύτερο από το 10% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της πράξης. Σε εξαιρετικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις πράξεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ και αφορούν στη διατήρηση του περιβάλλοντος η Διαχειριστική Αρχή μπορεί να επιτρέψει υψηλότερο ποσοστό.

2. Ακίνητα: Η αγορά ακινήτων όπως κτίρια και τα γήπεδα επί των οποίων έχουν ήδη οικοδομηθεί, είναι επιλέξιμη, εφόσον η αγορά του ακινήτου συνδέεται άμεσα με τους στόχους της σχετικής πράξης και πληρούνται σωρευτικά οι παρακάτω όροι:

(α) Η τιμή αγοράς του ακινήτου προσδιορίζεται από ανεξάρτητο ορκωτό εκτιμητή και δεν υπερβαίνει την εμπορική αξία του ακινήτου.

(β) Το ακίνητο δεν θα πρέπει να έχει αποτελέσει τα προηγούμενα 10 (δέκα) έτη αντικείμενο εθνικής ή κοινοτικής χρηματοδότησης.

(γ) Το ακίνητο οφείλει να χρησιμοποιείται για το σκοπό και την περίοδο που έχουν αποφασιστεί από την Διαχειριστική Αρχή.

(δ) Η χρήση του ακινήτου είναι σύμφωνη με τους στόχους του Ταμείου από το οποίο και συγχρηματοδοτείται.

(ε) Το ακίνητο δε χρησιμοποιείται για κατοικία.

3. Εξοπλισμός: Η δαπάνη αγοράς εξοπλισμού για την ίδρυση ή εκσυγχρονισμό εγκατάστασης είναι επιλέξιμη. Οι δαπάνες συντήρησης / επισκευής εξοπλισμού είναι μη επιλέξιμες.

4. Αγορά μεταχειρισμένου εξοπλισμού: Οι δαπάνες αγοράς μεταχειρισμένου εξοπλισμού δεν είναι επιλέξιμες.

5. Μεταφορικά μέσα: τα μεταφορικά μέσα είναι επιλέξιμα για συγχρηματοδότηση όταν συνδέονται ά-

με με την πράξη και αναφέρονται συγκεκριμένα στην εγκεκριμένη πρόταση, η οποία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της Σύμβασης Χρηματοδότησης.

6. Ανταλλακτικά ως πάγιος εξοπλισμός: Οι δαπάνες προμήθειας ανταλλακτικών είναι επιλέξιμες εφόσον, αυτά είναι παρελκόμενα των κύριων εξαρτημάτων του εξοπλισμού που προμηθεύεται, αποτελούν δηλαδή αναπόσπαστο τμήμα τους για την ομαλή λειτουργία τους σύμφωνα με τους όρους προμήθειας του εξοπλισμού που προσφέρει ο προμηθευτής και δεν υπερβαίνουν, σε ποσοστό, το 10% της δαπάνης απόκτησης του υπό προμήθεια εξοπλισμού.

7. Ιδιοπαραγωγές και Αυτοπαραδόσεις: Στις περιπτώσεις που κατά την εκτέλεση μιας πράξης κρατικών ενισχύσεων προβλέπεται ιδιοπαραγωγή παγίων, οι σχετικές δαπάνες που πραγματοποιούνται είναι επιλέξιμες εφόσον τηρούνται τα προβλεπόμενα στην ισχύουσα φορολογική νομοθεσία. Ως επιλέξιμες δαπάνες ορίζονται οι πραγματικές δαπάνες στις οποίες υποβάλλεται ο δικαιούχος. Σε περίπτωση που η λογιστική απεικόνιση των δαπανών είναι χαμηλότερου ύψους των πραγματικών δαπανών, ως επιλέξιμες δαπάνες ορίζονται οι δαπάνες που προσδιορίζονται με βάση τη λογιστική τους απεικόνιση.

8. Αγορά ύλων παγίων στοιχείων: Η αγορά και η χρήση ύλων παγίων στοιχείων, όπως διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας είναι επιλέξιμη εφόσον είναι απαραίτητη για την εκτέλεση της πράξης.

Άρθρο 23

Αποσβέσεις παγίων

1. Οι δαπάνες για αποσβέσεις ακινήτων ή εξοπλισμού που συνδέονται άμεσα με τους στόχους της πράξης είναι επιλέξιμες για συγχρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ, εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθοι όροι:

(α) εθνικές ή κοινοτικές επιχορηγήσεις δεν συνέβαλαν στην αγορά τους

(β) υπολογίζονται με τους κατάλληλους λογιστικούς κανόνες, και

(γ) αφορούν αποκλειστικά την περίοδο υλοποίησης της συγχρηματοδοτούμενης πράξης

2. Οι δαπάνες για αποσβέσεις είναι επιλέξιμες αυστηρά για την χρονική περίοδο που τα πάγια χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς της πράξης και σε κάθε περίπτωση εντός της περιόδου συγχρηματοδότησης της πράξης. Απαραίτητη προϋπόθεση για την αναγνώριση ως δαπανών των αποσβέσεων είναι η τήρηση από τον δικαιούχο του Ενιαίου Λογιστικού Σχεδίου και οι αποσβέσεις να αποτελούν στοιχείο λειτουργικού κόστους μη ενσωματωμένου.

Άρθρο 24

Φόρος Προστιθέμενης Αξίας, λοιποί φόροι και επιβαρύνσεις

1. Φόρος Προστιθέμενης Αξίας: Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) είναι επιλέξιμη δαπάνη μόνον εφόσον βαρύνει πραγματικά και οριστικά τον δικαιούχο. Ειδικότερα:

(α) Δεν είναι επιλέξιμος ο ΦΠΑ του δικαιούχου εφόσον αυτός έχει με οποιονδήποτε τρόπο έσοδα υπαγόμενα σε ΦΠΑ σύμφωνα με το καθεστώς που έχει υπαχθεί στη μερίδα ΦΠΑ στην αρμόδια ΔΟΥ. Κατ' εξαίρεση είναι επιλέξιμος ο ΦΠΑ στις περιπτώσεις που δεν δημιουργούνται έσοδα φορολογητέα κατά την υλοποίηση της πράξης

ή μετά την ολοκλήρωσή της ή παρότι δημιουργούνται έσοδα αφορούν μη φορολογητέα δραστηριότητα. Σε κάθε περίπτωση εφόσον ο ΦΠΑ είναι απαιτητός για επιστροφή ή συμψηφισμό δεν είναι επιλέξιμος.

(β) Επίσης δεν είναι επιλέξιμος ο ΦΠΑ δικαιούχου που υπόκειται σε καθεστώς κατ' αποκοπήν φόρου ή ποσοστού έκπτωσης.

2. Κρατήσεις υπέρ τρίτων

(α) Η καταβολή των δαπανών στους δικαιούχους γίνεται στο ακέραιο και κανένα ποσό δεν αφαιρείται ούτε παρακρατείται, ούτε εισπράττεται οποιαδήποτε ειδική επιβάρυνση ή άλλο τέλος ισοδύναμου αποτελέσματος, το οποίο θα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση των ποσών αυτών για τους δικαιούχους συμπεριλαμβανομένων των οφειλών προς το δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία.

(β) Κρατήσεις υπέρ τρίτων που πραγματοποιούνται από τους δικαιούχους για λογαριασμό τρίτων είναι επιλέξιμη δαπάνη εφόσον καταβάλλεται στους τρίτους σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Δεν είναι επιλέξιμες οι κρατήσεις υπέρ του ίδιου του δικαιούχου ή για λογαριασμό του ή παρακρατήσεις που επιστρέφουν στο δικαιούχο με οποιοδήποτε τρόπο.

(γ) Στις περιπτώσεις προκαταβολής ή ενδιάμεσης πληρωμής δικαιούχων πράξεων κρατικών ενισχύσεων δεν είναι δυνατή η παρακράτηση μέρους ή του συνόλου της δημόσιας χρηματοδότησης για οφειλές του δικαιούχου της ενίσχυσης στο δημόσιο ή τα ασφαλιστικά ταμεία.

(δ) Για την πληρωμή των δικαιούχων πράξεων κρατικών ενισχύσεων δεν απαιτείται η προσκόμιση φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας, αλλά βεβαίωση απόδοσης παρακρατημένων φόρων και ασφαλιστικών εισφορών.

Άρθρο 25

Χρηματοδοτική μίσθωση

Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι επιλέξιμες δαπάνες εφόσον αιτιολογούνται για την υλοποίηση του έργου και με την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι ακόλουθοι όροι:

1. Ο μισθωτής είναι ο άμεσος δικαιούχος της κοινοτικής συγχρηματοδότησης.

2. Τα μισθώματα που καταβάλλει ο μισθωτής στον εκμισθωτή, συνοδευόμενα από εξοφλημένο τιμολόγιο ή λογιστικό έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής ισχύος, αποτελούν τη δαπάνη που είναι επιλέξιμη για συγχρηματοδότηση.

3. Σε περίπτωση σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης που περιλαμβάνει ρήτρα αγοράς ή προβλέπει ελάχιστη περίοδο χρηματοδοτικής μίσθωσης ίση με τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του πάγιου στοιχείου που αποτελεί το αντικείμενο της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης, το ανώτατο ποσό που είναι επιλέξιμο για την κοινοτική συγχρηματοδότηση δεν πρέπει να υπερβαίνει την καθαρή αγοραία αξία του εκμισθούμενου πάγιου στοιχείου. Οι άλλες δαπάνες που σχετίζονται με τη σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης (φόροι, περιθώριο κέρδους του εκμισθωτή, κόστος αναχρηματοδότησης, γενικά έξοδα, έξοδα ασφαλίσεων κ.λπ.) δεν είναι επιλέξιμες.

4. Η κοινοτική ενίσχυση για τις συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης που αναφέρονται στο σημείο 3 καταβάλλεται στον μισθωτή σε μία ή περισσότερες δόσεις ανάλογα με τα μισθώματα που έχουν πραγματικά καταβληθεί. Εάν η σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης λήγει μετά την τελική ημερομηνία έως την οποία λαμ-

βάνονται υπόψη οι πληρωμές στο έργο στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος, θεωρούνται επιλέξιμες μόνον οι δαπάνες για τα ληξιπρόθεσμα μισθώματα που καταβλήθηκαν από τον μισθωτή έως την τελική ημερομηνία των πληρωμών στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

5. Σε περίπτωση συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης που δεν περιλαμβάνουν ρήτρα εξαγοράς και των οποίων η διάρκεια είναι μικρότερη από τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του πάγιου στοιχείου που αποτελεί το αντικείμενο της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης, τα μισθώματα είναι επιλέξιμα για κοινοτική συγχρηματοδότηση κατ' αναλογία προς την περίοδο της επιλέξιμης πράξης. Ωστόσο, ο μισθωτής πρέπει να μπορεί να αποδεικνύει ότι η χρηματοδοτική μίσθωση είναι η πλέον αποτελεσματική από πλευράς κόστους μέθοδος για την απόκτηση της χρήσης του εξοπλισμού. Εάν η χρησιμοποίηση εναλλακτικής μεθόδου (π.χ. η μίσθωση του εξοπλισμού) συνεπαγόταν χαμηλότερο κόστος, το επιπλέον κόστος αφαιρείται από την επιλέξιμη δαπάνη.

Άρθρο 26

Χρηματοοικονομικά έξοδα, τραπεζικά έξοδα και άλλες επιβαρύνσεις του δικαιούχου

1. Οι χρεωστικοί τόκοι, τα πρόστιμα, οι οικονομικές κυρώσεις και τα έξοδα νομικών διαφορών δεν είναι επιλέξιμα.

2. Είναι επιλέξιμες δαπάνες εφόσον απαιτούνται για κοινοτική συγχρηματοδότηση τα ακόλουθα:

α) Οι επιβαρύνσεις για διεθνικές χρηματοοικονομικές συναλλαγές εφόσον απαιτούνται.

β) Τα τραπεζικά έξοδα για το άνοιγμα και την διαχείριση λογαριασμών είναι επιλέξιμες δαπάνες, εφόσον απαιτείται από τους όρους χρηματοδότησης της πράξης το άνοιγμα χωριστού λογαριασμού.

γ) Οι αμοιβές νομικών συμβούλων, συμβολαιογράφων, τεχνικών ή χρηματοοικονομικών εμπειρογνομόνων είναι επιλέξιμες εφόσον συνδέονται άμεσα με την εκτέλεση της πράξης και είναι αναγκαίες για την προετοιμασία και την εκτέλεσή της.

δ) Τα έξοδα εγγυήσεων που παρέχονται από τράπεζες ή άλλους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, είναι επιλέξιμες δαπάνες εφόσον οι εγγυήσεις προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία ως απαραίτητη προϋπόθεση για την υλοποίηση της πράξης.

3. Τα έξοδα διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου είναι επιλέξιμες δαπάνες εφ' όσον σχετίζονται με απαιτήσεις που η Διαχειριστική Αρχή θέτει στον δικαιούχο, οι οποίες είναι επιπρόσθετες των καθηκόντων του και προβλέπονται στον προϋπολογισμό που εγκρίνεται με τη Σύμβαση Χρηματοδότησης.

4. Για τους δικαιούχους κρατικών ενισχύσεων οι επιδοτήσεις επιτοκίων και τόκων δανείων είναι επιλέξιμες σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στην Σύμβαση Χρηματοδότησης.

Άρθρο 27

Δαπάνες για τη προπαρασκευή συντονισμού, διαχείριση, παρακολούθηση και έλεγχο των πράξεων

1. Οι δαπάνες με τις οποίες επιβαρύνονται οι δικαιούχοι για την προπαρασκευή, διαχείριση, παρακολούθηση και έλεγχο των πράξεων είναι επιλέξιμες υπό την προϋπόθεση ότι περιλαμβάνονται στη Σύμβαση Χρηματοδότησης

2. Οι δαπάνες προπαρασκευής δεν μπορούν να υπερβούν τα προβλεπόμενα από τα Προγράμματα όρια ανώτατης δαπάνης.

3. Η χρονική επιλεξιμότητα των δαπανών προπαρασκευής περιορίζεται στα χρονικά όρια που προβλέπονται από τα έγγραφα του Προγράμματος.

4. Οι δαπάνες του δικαιούχου που αφορούν στη διοίκηση οικονομική και διοικητική υποστήριξη δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 10% του έργου, είτε αυτές αφορούν αμοιβές εξωτερικών συνεργατών, είτε αφορούν αμοιβές προσωπικού. Στην περίπτωση Κύριου Δικαιούχου το ποσοστό προσαυξάνεται κατά 1,5 % για κάθε επιπλέον δικαιούχο. Στις εν λόγω δαπάνες μπορούν να συμπεριληφθούν και δαπάνες λογιστικής υποστήριξης, εφόσον συνδέονται άμεσα με τη συγχρηματοδοτούμενη πράξη, και κρίνονται αναγκαίες για την προπαρασκευή ή την υλοποίησή της ή εάν συνδέονται με απαιτήσεις που επιβάλλονται από τη Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος.

5. Οι δαπάνες που σχετίζονται με τη διενέργεια των επαληθεύσεων της παράδοσης των συγχρηματοδοτούμενων προϊόντων και υπηρεσιών και της εγκυρότητας των δαπανών, σύμφωνα με το άρθρο 16 του Κανονισμού 1080/2006 είναι επιλέξιμες εφόσον προβλέπονται στη σύμβαση χρηματοδότησης και δεν δύνανται να υπερβαίνουν το 3% του εγκεκριμένου προϋπολογισμού του φορέα μη συμπεριλαμβανομένων των δαπανών αυτών.

6. Τα πακέτα εργασιών προπαρασκευής, συντονισμού και οικονομικής διαχείρισης και δημοσιότητας περιγράφονται διακριτά στη Σύμβαση Χρηματοδότησης.

Άρθρο 28

Δαπάνες ταξιδιών και μετακινήσεων

1. Ανώτατο αποδεκτό όριο κόστος εκτός έδρας μετακίνησης εκτός έδρας ως επιλέξιμη δαπάνη ορίζεται το προβλεπόμενο από την ΚΥΑ του άρθρου 7 παράγραφος 7 του Ν. 2860/2000, όπως αυτή αντικαταστάθηκε και ισχύει εκτός εάν ορίζεται χαμηλότερο από τον οδηγό του προγράμματος ή τους νομίμως εγκεκριμένους κανονισμούς λειτουργίας των δικαιούχων. Στην περίπτωση που δεν υπάρχει εγκεκριμένος ως παραπάνω αναφέρεται κανονισμός, το ύψος της εκτός έδρας αποζημίωσης που αναγνωρίζεται ως επιλέξιμη δαπάνη είναι το καθοριζόμενο από τις αποφάσεις που εκδίδονται κατ'εξουσιοδότηση του Ν.2685/1999 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

2. Ως εκτός έδρας μετακίνηση νοείται κάθε μετακίνηση εκτός της πόλης της καθημερινής απασχόλησης του μετακινούμενου.

2.1 Η χρήση Ι.Χ. αυτοκινήτων και χιλιομετρική αποζημίωση είναι επιλέξιμη δαπάνη εφόσον δικαιολογείται από τις ειδικότερες συνθήκες. Σε κάθε άλλη περίπτωση το ύψος της επιλέξιμης δαπάνης προσδιορίζεται με βάση το οικονομικότερο μέσο μεταφοράς.

2.2 Η χρήση ενοικίασης αυτοκινήτων ή χρήση ταξί είναι επιλέξιμη δαπάνη μόνο στις παρακάτω περιπτώσεις:

A. Δεν υπάρχουν μέσα μαζικής μεταφοράς.

B. Προβλέπεται μετακίνηση σε διαδοχικούς προορισμούς.

Γ. Η χρήση των μέσων αυτών είναι η λύση χαμηλότερου συγκριτικά κόστους με άλλα μέσα. Η απόδειξη του χαμηλότερου κόστους είναι ευθύνη του μετακινούμενου.

3. Το κόστος μετακίνησης με αεροπλάνο είναι επιλέξιμη δαπάνη για εισιτήριο οικονομικής θέσης, καθώς και το κόστος μετακίνησης από και προς το αεροδρόμιο.

4. Συμμετοχή σε ταξίδια εκτός επιλέξιμης περιοχής του Προγράμματος είναι επιλέξιμη εφόσον προβλέπεται ρητά στην εγκεκριμένη πρόταση.

5. Οι δαπάνες ταξιδιών και διαμονής ατόμων από χώρες εκτός περιοχής εφαρμογής του Προγράμματος, προκειμένου να συμμετάσχουν σε συνάντηση/ ημερίδα του έργου είναι επιλέξιμες εφόσον προβλέπονται ρητά στην εγκεκριμένη πρόταση.

6. Δαπάνες ταξιδιών και διαμονής εκτός έδρας μετακινήσεων φυσικών προσώπων που συμμετέχουν στην πράξη ως ανάδοχοι δημοσίων συμβάσεων δεν είναι επιλέξιμες εκτός των περιπτώσεων που οι συμβάσεις τους αναφέρουν ρητά την δέσμευση του δικαιούχου για την κάλυψη των δαπανών αυτών. Σε καμία περίπτωση δεν είναι επιλέξιμη η δαπάνη εκτός έδρας αποζημίωσης.

Άρθρο 29

Δαπάνες δημοσιότητας- ενημέρωσης- ευαισθητοποίησης

Αφορούν τις ενέργειες δημοσιότητας και προβολής του έργου που προβλέπονται στη Σύμβαση Χρηματοδότησης. Οι σχετικές κατηγορίες δαπανών θα καθορίζονται στην εκάστοτε πρόσκληση υποβολής προτάσεων.

Άρθρο 30

Γενικά Έξοδα-Έμμεσες Δαπάνες

1. Αφορούν δαπάνες-έξοδα λειτουργίας του δικαιούχου που έχουν σχέση και επηρεάζονται από την υλοποίηση του έργου όπως ενδεικτικά αναφέρονται έξοδα επικοινωνίας, τηλεφώνου μόνο σταθερής τηλεφωνίας, ταχυδρομείου, ταχυμεταφορών, σύνδεσης στο διαδίκτυο φωτοτυπίες, ενοίκια, αναλώσιμα κ.α.

2. Τα γενικά έξοδα είναι επιλέξιμες δαπάνες εάν είναι στοιχείο του πραγματικού κόστους για την εκτέλεση της συγχρηματοδοτούμενης πράξης και καταλογίζονται είτε με άμεσο τρόπο βάσει συγκεκριμένων τιμολογίων είτε κατανέμονται με έμμεσο τρόπο κατά αναλογία και σύμφωνα με δίκαιη και δεόντως αιτιολογημένη μέθοδο κατανομής. Ως εκ τούτου, μπορούν να καταλογισθούν στην πράξη:

(α) Με άμεσο τρόπο, βάσει συγκεκριμένων τιμολογίων που κατά περίπτωση συνάδει με την διαχείριση της δράσης εντός του φορέα ή

(β) Με έμμεσο τρόπο, κατ' αναλογία και σύμφωνα με δίκαιη και δεόντως αιτιολογημένη μέθοδο κατανομής. Στην περίπτωση αυτή το ποσοστό γενικών εξόδων (overheads) υπολογίζεται βάσει των συνολικών στοιχείων κόστους του φορέα και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το 20% των άμεσων εξόδων μιας πράξης που μπορεί να επηρεάσει το επίπεδο των γενικών εξόδων.

3. Στην περίπτωση καταλογισμού των γενικών εξόδων με έμμεσο τρόπο πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το ανώτερο επιτρεπόμενο ποσοστό γενικών εξόδων επί των άμεσων επιλέξιμων δαπανών, το οποίο είναι δυνατό να διαφοροποιείται ανά Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ή/και τη Πρόσκληση.

Άρθρο 31

Δαπάνες προσωπικού

1. Οι δαπάνες για αμοιβές προσωπικού που καταβάλλονται στα συμμετέχοντα σε πράξη φυσικά πρόσωπα, και πιστοποιούνται από τον δικαιούχο βάσει κατάλλη-

λων δικαιολογητικών εγγράφων τα οποία καθιστούν εφικτή την εξακρίβωση του πραγματικού κόστους που καταβλήθηκε, αντιστοιχούν σε πραγματικά παραδοτέα για την συγχρηματοδοτούμενη πράξη και προβλέπονται στην εγκεκριμένη πρόταση της πράξης αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες εάν πληρούν τους ακόλουθους όρους:

1.1 Οι δαπάνες του προσωπικού πλήρους ή μερικής απασχόλησης που καλύπτεται από συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου, αορίστου χρόνου ή συμβάσεις έργου στις οποίες εξειδικεύεται η φύση της προσφερόμενης εργασίας σε σχέση με το συγχρηματοδοτούμενο έργο είναι επιλέξιμες.

1.2 Οι δαπάνες του τακτικού προσωπικού σχετικά με την προπαρασκευή ή υλοποίηση μιας πράξης, οι οποίες καταβάλλονται από μια δημόσια αρχή που είναι και δικαιούχος και υλοποιεί μια πράξη για δικό της λογαριασμό χωρίς προσφυγή σε εξωτερικούς αναδόχους, είναι επιλέξιμες εάν αιτιολογείται η εκτέλεση των καθηκόντων τους σύμφωνα με τους στόχους της συγχρηματοδοτούμενης πράξης και τους όρους της παρούσας απόφασης. Οι δαπάνες του τακτικού προσωπικού για τις συνήθεις δραστηριότητες του δικαιούχου καθώς και η μισθοδοσία που καλύπτεται από το τακτικό προϋπολογισμό του κράτους δεν είναι επιλέξιμες.

1.3 Η πρόσληψη τυχόν πρόσθετου προσωπικού για τις ανάγκες του έργου με οποιαδήποτε σχέση, γίνεται τηρώντας την ισχύουσα νομοθεσία και τις γενικές αρχές της συνθήκης ΕΚ και ειδικά την αρχή της ίσης μεταχείρισης, της μη διάκρισης, της ισότητας των φύλων και της διαφάνειας.

1.4 Οι δαπάνες προσωπικού είναι επιλέξιμες μέχρι του ποσού που προσδιορίζεται στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων και είναι ανέλογες της εμπειρίας και θέσης του.

2. Οι δαπάνες του προσωπικού υπολογίζονται βάσει των συνολικών αποδοχών του προσωπικού συμπεριλαμβανομένων των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και των επιδομάτων που προβλέπονται από το θεσμικό πλαίσιο του δικαιούχου.

3. Επιπλέον αποδοχές που δεν προβλέπονται στη σύμβαση εργασίας και καταβάλλονται κατά περίπτωση (ad hoc) δεν είναι επιλέξιμες.

4. Οι δαπάνες για υπερωριακή αποζημίωση του προσωπικού είναι επιλέξιμες εφόσον καταβάλλονται για εργασία που παρασχέθηκε πέραν του κανονικού ωραρίου εργασίας. Οι δαπάνες αυτές θα πρέπει να τεκμηριώνονται με μισθολογικές καταστάσεις του φορέα.

5. Για την τεκμηρίωση των δαπανών που βαρύνουν τη συγχρηματοδοτούμενη πράξη και οι οποίες καταβάλλονται στο προσωπικό απαιτείται:

5.1 Απόφαση της διοίκησης του δικαιούχου με την οποία καθορίζεται η ομάδα έργου του φορέα και η οποία περιλαμβάνει σαφή αναφορά στο προσωπικό που θα ασχοληθεί με το έργο, στον καταμερισμό των καθηκόντων τους, στον επιμερισμό του χρόνου απασχόλησής τους, στον υπεύθυνο του έργου και στον ή στους υπεύθυνους για την παραλαβή των επιμέρους εργασιών/παραδοτέων.

5.2 Μηνιαία αναλυτικά απολογιστικά φύλλα χρονοχρέωσης, στα οποία θα αποτυπώνονται σε επίπεδο φυσικού προσώπου οι πραγματικές ώρες απασχόλησης ανά ημέρα, ο τόπος παροχής της εργασίας και το αντικείμενο, υπογεγραμμένα από τον εργαζόμενο, τον εκάστοτε υπεύθυνο του φορέα και τον υπεύθυνο της δράσης.

5.3 Στοιχεία συνολικής απασχόλησης ανά μήνα και ημέρα για κάθε φυσικό πρόσωπο που απασχολείται στο έργο με κατανομές σε όλες τις συγχρηματοδοτούμενες δράσεις/έργα που έχει απασχοληθεί, τα οποία υποβάλλονται κατά τη λήξη της περιόδου απολογισμού σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, υπογεγραμμένα από το φυσικό πρόσωπο και θεωρημένο από τον νόμιμο εκπρόσωπο του δικαιούχου.

5.4 Εκθέσεις για το παραχθέν έργο την αντίστοιχη περίοδο.

5.5 Ο υπολογισμός του κόστους του επιμεριζόμενου προσωπικού γίνεται με βάση το συνολικό πραγματικό χρόνο απασχόλησης και το συνολικό κόστος μισθοδοσίας για τον φορέα.

Άρθρο 32

Τεχνική Υποστήριξη της Εφαρμογής

1. Οι δαπάνες Τεχνικής Υποστήριξης είναι επιλέξιμες, σύμφωνα με το οικείο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και τα σχετικά εφαρμοστικά έγγραφα, όπως το Ετήσιο Πρόγραμμα Τεχνικής Βοήθειας ή/ και το σχετικό Εγχειρίδιο Διαχείρισης Τεχνικής Βοήθειας.

2. Οι δαπάνες για τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων προπαρασκευής, διαχείρισης, παρακολούθησης, αξιολόγησης, πληροφόρησης και ελέγχου των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων καθώς και δραστηριότητες για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας σε σχέση με τη διαχείριση των πόρων του αντίστοιχου Ταμείου είναι επιλέξιμες εφόσον δεν υπερβαίνουν το ποσό που προβλέπεται στο εκάστοτε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

3. Οι επιλέξιμες δαπάνες για τις ενέργειες τεχνικής υποστήριξης της εφαρμογής αφορούν τις ακόλουθες ενέργειες τεχνικής υποστήριξης:

3.1 Τον εξοπλισμό των γραφείων με ηλεκτρονικούς υπολογιστές και περιφερειακά, τηλεπικοινωνιακό εξοπλισμό, μηχανές γραφείου, φωτοαντιγραφικά μηχανήματα, εκτυπωτές, μηχανήματα τηλεομοιοτυπίας, φορητές μηχανές εξοπλισμού γραφείου και οπτικοακουστικά συστήματα.

3.2 Την προμήθεια / σχεδιασμό και ανάπτυξη, εγκατάσταση και συντήρηση λογισμικού.

3.3 Προμήθειες για την αγορά βιβλίων, εγχειριδίων και λοιπών εντύπων.

3.4 Την ανάπτυξη, εγκατάσταση, υποστήριξη και συντήρηση εξοπλισμού και λογισμικού.

3.5 Μίσθωση εξοπλισμού

3.6 Μίσθωση μεταφορικών μέσων για την Ελλάδα και το εξωτερικό.

3.7 Επισκευή και συντήρηση του ηλεκτρικού, τηλεφωνικού, υδρευτικού και αποχετευτικού δικτύου, καθώς και παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών για τη Διαχειριστική Αρχή και τις Κοινές Τεχνικές Γραμματειών.

3.8 Σύνδεση με λειτουργία του διαδικτύου καθώς και σύνδεση με τράπεζες πληροφοριών.

3.9 Προμήθεια αναλώσιμων υλικών και κυρίως υλικών γραφείου, γραφικής ύλης, αναλώσιμων των ηλεκτρονικών υπολογιστών, εκτυπωτών, μηχανημάτων τηλεομοιοτυπίας και φωτοαντιγραφικών, καθώς και μηχανών βιβλιοδεσίας.

3.10 Προμήθεια εξοπλισμού εστίασης και φιλοξενίας.

3.11 Υπηρεσίες καθαριότητας των χώρων στέγασης καθώς και των κοινοχρήστων χώρων με την προϋπόθεση ότι οι χώροι της Διαχειριστικής Αρχής και των Κοινών Τεχνικών Γραμματειών ευρίσκονται εκτός της έδρας του Υπουργείου ή της Περιφέρειας στην οποία υπάγονται.

3.12 Υποστηρικτικές υπηρεσίες για τις συνεδριάσεις και λοιπές συσκέψεις της Διαχειριστικής Αρχής και των Κοινών Τεχνικών Γραμματειών και ιδίως μετάφραση και διερμηνεία, φωτοαντιγράφιση εγγράφων, μαγνητοφώνηση, απομαγνητοφώνηση συναντήσεων, τεχνική υποστήριξη, βραχυχρόνιες μισθώσεις για τις αίθουσες των συνεδριάσεων και γεύματα.

3.13 Οργάνωση εκδηλώσεων (κάθε είδους προμήθειες ή/και υπηρεσίες που συνδέονται με τις εκδηλώσεις συμπεριλαμβανομένων των βραχυχρόνιων μισθώσεων αιθουσών, παροχής γευμάτων κοκ.)

3.14 Υπηρεσίες για δημόσιες σχέσεις της Διαχειριστικής Αρχής και των Κοινών Τεχνικών Γραμματειών που επιβάλλονται από τους κανόνες εθιμοτυπίας, διοίκησης και οργάνωσης και αφορούν ιδίως την φιλοξενία επισκεπτών ή την μετακίνηση, διαμονή και φιλοξενία προσκεκλημένων. Επίσης, προμήθεια αναλωσίμων υλικών για τη φιλοξενία επισκεπτών και προσκεκλημένων.

3.15 Έξοδα μετακίνησης και διαμονής των προβλεπόμενων από το οικείο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αρχών και Φορέων Διαχείρισης (όπως Επιτροπή Παρακολούθησης, Επιτροπή Επιλογής Πράξεων, κλπ.), εθνικών αρχών, Διακρατικών ή Εθνικών Σημείων Επαφής, Σημείων Πληροφόρησης του οικείου Επιχειρησιακού Προγράμματος, διερμηνέων και υποστηρικτικού προσωπικού.

3.16 Έξοδα δημοσιεύσεων ή ανακοινώσεων (π.χ. προσκλήσεις, προκηρύξεις Διαγωνισμών, διακηρύξεις), φωτοαντίγραφα, έξοδα πολλαπλών εκτυπώσεων, έκδοση ηλεκτρονικών και έντυπων μέσων, ταχυδρομικά έξοδα, ταχυμεταφορές για τις ανάγκες της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης και των Κοινών Τεχνικών Γραμματειών.

3.17 Την εκπόνηση μελετών, την υποστήριξη από συμβούλους, τη διενέργεια ερευνών.

3.18 Παροχή υπηρεσιών συμβούλων δημοσιότητας, προβολής και πληροφόρησης και υπηρεσιών συμβούλων αξιολόγησης και ελέγχου.

3.19 Εκπαίδευση και κατάρτιση (συμπεριλαμβανομένων των ξένων γλωσσών) του προσωπικού της Διαχειριστικής Αρχής, των Κοινών Τεχνικών Γραμματειών και της Μονάδας Δ «Πρωτοβάθμιου Ελέγχου και Πιστοποίησης Δαπανών των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών» της Αρχής Πληρωμής (εξακριβωτές) και συμμετοχή σε ημερίδες, συνέδρια και fora.

3.20 Εκπαίδευση των φορέων υλοποίησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος σχετικά με τις διαδικασίες υλοποίησης των έργων.

3.21 Εκτός έδρας αποζημίωση και έξοδα μετακίνησης του προσωπικού της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης και των Κοινών Τεχνικών Γραμματειών και της Μονάδας Δ' «Πρωτοβάθμιου Ελέγχου και Πιστοποίησης Δαπανών των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών» της Αρχής Πληρωμής (εξακριβωτές). Οι παραπάνω μετακινήσεις πραγματοποιούνται κατά προτίμηση με δημόσια μέσα μεταφοράς, με εισιτήριο οικονομικής θέσης, ή ιδιωτικά μέσα μεταφοράς με χιλιομετρική αποζημίωση. Η μετακίνηση με ενοικιαζόμενο Ι.Χ. αυτοκίνητο επιτρέπεται για τη διενέργεια αυτοψίας ή όταν ειδικές συνθήκες επιβάλλουν την ενοικίαση αυτή. Η δαπάνη για ταξί είναι επιλέξιμη στα Προγράμματα «Ελλάδα-Αλβανία», «Ελλάδα-πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας», «Ελλάδα-Βουλγαρία», «Μαύρη Θάλασσα», στα μη κράτη-μέλη των Προγραμμάτων «Θαλάσσια Λεκάνη της Μεσογείου» και «Αδριατική» και

στην Κύπρο. Επίσης, η δαπάνη για ταξί είναι επιλέξιμη σε όλα τα Προγράμματα της παρούσας Απόφασης, όταν λόγω ειδικών συνθηκών δεν είναι δυνατή η χρήση μέσων μαζικής μεταφοράς.

3.22 Αμοιβή ομάδων ή επιτροπών εργασίας που συγκροτούνται με βάση τις διατάξεις του Εθνικού πλαισίου.

3.23 Αμοιβές του συντονιστή, του αναπληρωτή και των στελεχών των Κοινών Τεχνικών Γραμματειών.

3.24 Έξοδα εγκατάστασης και μετεγκατάστασης των στελεχών των Κοινών Τεχνικών Γραμματειών και τακτικού προσωπικού, όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο για την εύρυθμη λειτουργία της Διαχειριστικής Αρχής, ύστερα από σχετική απόφαση του Γενικού Γραμματέα.

3.25 Έξοδα εγκατάστασης και μετεγκατάστασης εξοπλισμού και γραφείων της Διαχειριστικής Αρχής και των Κοινών Τεχνικών Γραμματειών.

Άρθρο 33

Έργα που παράγουν έσοδα

1. Ως έργο που παράγει έσοδα νοείται κάθε πράξη που περιλαμβάνει επένδυση σε υποδομή της οποίας η χρήση υπόκειται σε τέλη τα οποία βαρύνουν άμεσα τους χρήστες ή κάθε πράξη που περιλαμβάνει την πώληση ή τη μίσθωση γης ή κτιρίων ή οιαδήποτε άλλη παροχή υπηρεσιών έναντι πληρωμής ανεξάρτητα ποιος εισπράττει τα έσοδα αυτά ο δικαιούχος ή τρίτος. Από τα έργα αυτά εξαιρούνται τα έργα κρατικών ενισχύσεων.

2. Η επιλέξιμη δαπάνη για έργα που παράγουν έσοδα δεν υπερβαίνει την τρέχουσα αξία του επενδυτικού κόστους μείον την τρέχουσα αξία των καθαρών εσόδων από την επένδυση για συγκεκριμένη περίοδο αναφοράς για επενδύσεις σε υποδομή ή άλλα έργα στα οποία είναι δυνατή η εκ των προτέρων αντικειμενική εκτίμηση των εσόδων.

3. Στις περιπτώσεις που δεν είναι αντικειμενικά δυνατή η εκ των προτέρων εκτίμηση των εσόδων, τα παραγόμενα εντός πέντε ετών από την ολοκλήρωση της πράξης έσοδα αφαιρούνται από τη δαπάνη που δηλώνεται στην Επιτροπή.

4. Οι παράγραφοι 2 και 3 εφαρμόζονται μόνο για τις πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ, των οποίων το συνολικό κόστος υπερβαίνει το 1.000.000 ευρώ.

5. Σε κάθε περίπτωση και ανεξάρτητα από το ύψος του προϋπολογισμού της πράξης η Διαχειριστική Αρχή δύναται να απαιτεί την κατάθεση χρηματοοικονομικής μελέτης για την περίπτωση έργων που παράγουν έσοδα.

Άρθρο 34

Πράξεις που υλοποιούνται με ίδια μέσα

1. Ως πράξεις που υλοποιούνται με ίδια μέσα νοούνται οι περιπτώσεις εκτέλεσης μέρους ή του συνόλου των πράξεων από τον ίδιο το δικαιούχο. Επιλέξιμες δαπάνες σε πράξεις που υλοποιούνται με ίδια μέσα είναι οι δαπάνες που πραγματοποιεί ο δικαιούχος για την επίτευξη των στόχων της πράξης.

2. Οι δαπάνες αποσβέσεων και μίσθωσης είναι επιλέξιμες σύμφωνα με τους όρους που περιγράφονται στην παρούσα.

3. Οι δαπάνες για προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών που γίνονται αποκλειστικά για την εκτέλεση της πράξης είναι επιλέξιμες.

4. Τα έξοδα του άρθρου 30 είναι επιλέξιμα σύμφωνα με τους όρους της Σύμβασης Χρηματοδότησης.

5. Οι δικαιούχοι που υλοποιούν έργα με ίδια μέσα, τηρούν ημερολόγια εργασιών.

Άρθρο 35

Δαπάνες δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών

1. Οι δαπάνες δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών αξίας μεγαλύτερης των 15.000 ευρώ και μικρότερης των κατώτερων ορίων που θέτουν τα ΠΔ 60/2007 και ΠΔ 59/2007 καθώς και οι δαπάνες των συμβάσεων υπηρεσιών που απαριθμούνται στο παράρτημα II Β του ΠΔ 60/2007 και στο παράρτημα XVII Β του ΠΔ 59/2007 είναι επιλέξιμες εφόσον έχει προηγηθεί η ανάρτηση της περιληπτικής προκήρυξης για 15 τουλάχιστον ημέρες στην ιστοσελίδα του δικαιούχου ή/και της οικείας Διαχειριστικής Αρχής ή της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία» ή της Ειδικής Υπηρεσίας Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων, όπως ορίζει το άρθρο 9, ή έχει προηγηθεί προσήκων βαθμός δημοσιότητας. Η υποχρέωση ανάρτησης στην ιστοσελίδα δεν υφίσταται στις περιπτώσεις που εθνικές διατάξεις προβλέπουν διαδικασία δημοσιότητας σε μέσα πανελληνίας κυκλοφορίας.

2. Η περιληπτική προκήρυξη περιλαμβάνει σύντομη περιγραφή των ουσιωδών στοιχείων της προς ανάθεση σύμβασης και της μεθόδου ανάθεσης.

3. Η διάταξη της παραγράφου 1 ισχύει για τις συμβάσεις που θα ανατεθούν ένα μήνα μετά τη δημοσίευση της παρούσης.

4. Οι δαπάνες δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, ανεξαρτήτως προϋπολογισμού αυτών, οι οποίες αφορούν εργασίες οι οποίες προέκυψαν μετά από ουσιώδη τροποποίηση των όρων της αρχικής σύμβασης δεν είναι επιλέξιμες. Ως ουσιώδης τροποποίηση των όρων της αρχικής σύμβασης νοούνται σωρευτικά τα ακόλουθα:

(α) η μεταβολή των κύριων συνιστώντων στοιχείων της ή η ουσιώδης τροποποίηση των τεχνικών προδιαγραφών ή η μεταβολή σημαντικών λειτουργικών ή ποιοτικών χαρακτηριστικών των παραδοτέων της σύμβασης ή η κατάργηση ομάδας εργασιών ή παραδοτέου ή άλλου διακριτού μέρους της σύμβασης

(β) η αύξηση ή μείωση του προϋπολογισμού μιας ομάδας εργασιών ή παραδοτέου ή άλλου διακριτού μέρους της σύμβασης άνω του 10% του συνολικού αρχικού προϋπολογισμού της σύμβασης.

Άρθρο 36

Συνεισφορές σε είδος

1. Οι συνεισφορές σε είδος είναι επιλέξιμες δαπάνες εάν πληρούν τους ακόλουθους όρους:

1.1 συνίστανται στην παροχή εδαφικών εκτάσεων ή ακινήτων, εξοπλισμού ή πρώτων υλών, ερευνητικής ή επαγγελματικής εργασίας ή μη αμειβόμενης εθελοντικής εργασίας.

1.2 η αξία τους μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο ανεξάρτητης αξιολόγησης και ελέγχου.

1.3 η εδαφική έκταση, το ακίνητο ή ο εξοπλισμός είναι σύμφωνη με τους όρους που ισχύουν για την αγορά

εδαφικών εκτάσεων και κτιρίων και η απόκτησή τους δεν έχει συγχρηματοδοτηθεί από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους.

2. Στην περίπτωση παροχής εδαφικών εκτάσεων ή ακινήτων, η αξία τους πιστοποιείται από ανεξάρτητο εξειδικευμένο εκτιμητή ή από επίσημα εγκεκριμένο επίσημο φορέα. Στην περίπτωση μη αμειβόμενης εθελοντικής, η αξία της εργασίας αυτής προσδιορίζεται λαμβάνοντας υπόψη το χρόνο που αναλώθηκε και τα υφιστάμενα και ημερομίσθια που καταβάλλονται για την πραγματοποίηση αντίστοιχης εργασίας.

3. Στην περίπτωση συνεισφορών σε είδος η συγχρηματοδότηση από τα ταμεία δεν μπορεί να υπερβαίνει τη συνολική επιλέξιμη δαπάνη μη συμπεριλαμβανομένης της αξίας των συνεισφορών αυτών. Οι συνεισφορές σε είδος μειώνουν ισόποσα τις χορηγούμενες από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων πιστώσεις στο Δικαιούχο.

4. Στις περιπτώσεις κρατικών ενισχύσεων ισχύουν οι ειδικότεροι όροι του καθεστώτος ενίσχυσης.

Άρθρο 37

Λοιπά είδη δαπανών

1. Οι δαπάνες για τις υπερκείμενες κατασκευές στις εδαφικές εκτάσεις που αγοράζονται ή η καθαίρεση των υπερκείμενων είναι επιλέξιμες για συγχρηματοδότηση εφόσον είναι απαραίτητες για την εκτέλεση της πράξης. Οι δαπάνες των παραπάνω περιπτώσεων, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, δύνανται να υπερβούν το 5% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της πράξης πέραν του προβλεπόμενου από την παράγραφο 1γ του άρθρου 21, ορίου του 10% δεδομένου ότι δεν συνιστούν αξία εδαφικής έκτασης.

2. Οι δαπάνες για τη χορήγηση δουλείας δίοδου στον τόπο του έργου, κατά τη διάρκεια της υλοποίησής του, οι αποζημιώσεις απώλειας της συγκομιδής και η αποκατάσταση των ζημιών, είναι επιλέξιμες εφόσον κρίνονται απαραίτητες για την υλοποίηση της πράξης.

Άρθρο 38

Τελικές Διατάξεις

Οι γενικοί κανόνες υλοποίησης του εκάστοτε Επιχειρησιακού Προγράμματος, όπως αυτοί συμφωνήθηκαν και περιγράφονται στις Διατάξεις Εφαρμογής του Προγράμματος και τα σχετικά εφαρμοστικά έγγραφα, όπως στην Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων, στους οδηγούς ή/και στα εγχειρίδια εφαρμογής ή/και σε άλλα έγγραφα, εφαρμόζονται συμπληρωματικά με τους κανόνες της παρούσας Απόφασης. Σε περίπτωση σύγκρουσης των γενικών κανόνων με τους κανόνες της παρούσας υπερισχύουν οι πρώτοι.

Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από τη δημοσίευσή της.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 31 Μαρτίου 2010

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΝΑΟΥΤΑΚΗΣ

* 0 2 0 0 4 1 5 1 2 0 4 1 0 0 0 1 6 *